

Ruročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletna 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2859 — nočna 2996, 2994 in 2950

Izbaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

„Nacionalna fronta“

Po slovitih petomajskih volitvah je šla »jugoslovenska nacionalna fronta«, ki je po zatirjanju svojih vodij zajela že ogromno večino jugoslovenov, z vodji vred na oddih. Šele zadnje dni smo zopet začeli brati o njej kot o »pokretu, ki se je spontano pojavil kot reakcija proti umetnim tvorbam« in čigar »pomembnost dokazujejo znaki, ki se, zaenkrat še skromno, tu in tam pokazujejo«.

Jugoslovenskim nacionalistom in njihovi fronti, ki so v naši državi vladali pod različnimi firmami, med katerimi je zadnja in najbolj posrečena, to je JNS, brez dvoma žela najbolj zavidljive uspehe in največ doprinesla h konsolidaciji države, k njihove- mu vstajenju iskreno čestitam. Ni nam še znano, kakšna bo maska, ki si jo bodo sedaj natakili na glavo: če bo ostalo pri Hodžerovih modrosrajčnikih ali pri Jevtičevih polovcih ali če bo prevladala bolj miselnost, ki jo je JNS stranki in JNS režimu vdahnil njen dolgoletni generalni tajnik in ideolog. Tudi »znaki«, ki se »za enkrat še skromni, tu in tam po- kazujejo«, firme še niso jasno nakazali. Sicer pa je jugoslovenskemu narodu, ki je iz kirurške dvorane JNS političnih specialistov še srečno odnesel golo življenje, danes res vseeno vedeti ali pa ne, komu se bo še ljubilo navduševati se za jugoslovenski fa- šizem, ki naj bi mu očividno nacionalna fronta bila glavna opora od Triglava (g. dr. Kramerja) čez sinji Jadran (g. dr. Andjelinovića) pa do srca Sumadije (g. Bogoljuba Jevtića). Jugoslovenski narod je na poti do ozdravljenja in mu takšni bolešni »znaki, ki se zaenkrat še skromno, tu in tam pojavljajo«, na isti način kot izpuščaji na človeškem životu, kad- ar se mu čisti kri, le pomagajo k utrditvi njegovega zdravja. Gladka koža je sicer ideal, a tudi ta bo prišla polagoma kot rezultat obnovitvenih procesov v našem državnem življenju. Spomin na fašistične viteze, pa naj nosijo modre srajce ali pofovske če- pice ali bolj skromne JNS značke, bo ob enem tudi spomin na tisto dobo v naši zgodovini, ko so zdrave naravne sile našega naroda nad iz tujine prinešenimi strupenimi vceptivami končno veljavno zmagale.

Mi bi se z vstajenjem »nacionalne fronte« sploh ne bavili in bi tako pokret, kakor njegove starše pustili pri miru, da se posuše in da jih narod ob priliki kot nepotrebno plevel izpulji in vrže na ozare, če ne bi čutili dolžnosti, da zgolj iz zgodovinskih ozirnov tudi še od svoje strani pomagamo prinesiti dokazov za »nacionalno« »nacionalne fronte« pri njenem dosedanjem nad vse vzornem nacio- nalnem udeleževanju v Sloveniji, to se pravi na severni meji naše države.

Nismo se pozabili sramote, ko na sirove na- pade nekega nemškega nacionalističnega lističa v Slo- veniji, ki je nasledil delokrog predvojnega »Stajer- ca«, niti odgovoriti nismo smeli, kajti takratni »na- cionalni fronta«, ki je bila na oblasti, je bilo mnogo več na tem, da si ohrani »politične pozicije neomaj- ne« med nemškimi nacionalisti in nemškutarji — njenimi volivci — kot pa da slovenski list, ki ima za seboj že 60 let neustrašene borbe za slovenske narodne pravice, brani v nacionalni državi slovensko čast in slovenska prava. Nismo pozabili, da na sra- motilne napade nemških nacionalistov, ki so za pri- vitimi ovratniki nosili znake s kljukastim križem, po navodilih »JNS nacionalne fronte« nismo smeli od- govoriti in da so nam najudanejši prišlašci »JNS na- cionalne fronte«, ki so za privatno zabavo delili po naši banovini zemljevid, na katerih je bila bivša Stajerska z Mariborom, Ptujem in Celjem označena kot nemško ozemlje, smeli dati lekcije o patrio- tizmu, ne da bi jih bili takrat pod režimom »JNS nacionalne fronte« mogli poklicati na odgovor.

Nismo se pozabili vseh tistih ljudi, ki so v dobi svetovne vojne naše slovenske narodno zavedne ljudi denuncirali avstrijskim oblastem kot srbofilne in jih na stolne pogнали v ječe in v koncentracijska tabo- rišča, in tistih, ki se jim ima skoraj polovica naše duhovščine zahvaliti, da je bila kot politično neza- nesljiva zaprta ali vsaj v preiskavi za časa svetovne vojne, in ki so v trumah našli zavetišče pod streho »JNS nacionalne fronte«. Na Kočevskem, na Gorenjskem, po vsej Stajerski, posebno pa na severni meji od Radgone do Dravograda so, oboroženi z vsemogotnim magičnim znakom »JNS nacionalne fronte« — sedaj naenkrat prepletkani v nacionaliste in z jugoslovenskimi odlikovanji na prsih — mirno denuncirali naprej ravno iste slovenske narodnjake in ravno isto slovensko narodno duhovščino, ki so jih že prej tožili nemški avstrijski oblasti zaradi iz- dajstva nad nemštvom in so jih sedaj priporočevali režimu »JNS nacionalne fronte« v preganjanje za- radi izdajstva nad Jugoslavijo.

Nismo se pozabili tistih mnogih naših izobra- žencev, ki kot avstrijski uradniki in avstrijski čast- niki s slovenskim kmetom in slovenskim vojakom niso marali govoriti v slovenskem jeziku, gotovih premožnejših trgovcev in gostilničarjev, ki so prej po naših vaseh bili stebri nemčurstva. Kar vsuli so se v vrste »JNS nacionalne fronte« kot navdušeni nacionalisti, da so sedaj lahko z bičem jugosloven- skega nacionalizma mogli biti po hrbtih tistih za- vednih Slovencev, ki so se jih prej sramovali ali ki so jih smeli v imenu germanskega naprednjaštva preganjati.

To je bila »JNS nacionalna fronta« v Sloveniji! Slovenski narod, zaveden in sleden v svojem ro- doljubju, je stal ob strani in gledal začudeno to po- četje in se začudeno povpraševal, kako je vendar mogoče, da ga denuncirajo in preganjajo danes v svobodni domovini isti ljudje, ki so mu prej pod nemškim avstrijskim režimom prizadejali toliko zla. Da so v nacionalni državi, ki je jugoslovenski narod stala tolikanj krvi, še nedavno zagrizeni nemški so- vražniki Slovencev in slovenstva smelo natakili na obraz masko »nacionalne fronte« in udrihali po na- rodu v imenu jugoslovenskega rodoljublja. To je bila »JNS nacionalna fronta« v Sloveniji! V nacio- nalnem oziru je zasejala demoralizacijo, kot ji naj- demo le redko primerov. Za pergišče volivnih gla- sov — judeževih grošev — je v Sloveniji, na izpo- stavljani severni meji naše države podpirala Nemce in nemškutarje, jih božala in gojila, jim delila po- pore, se pred njimi kriviljila in jim ponujala važna mesta. Naravnost vsiljevala jim poslanske mandate in mesta občinskih odbornikov, njim na ljubo, kot se je zgodilo v Radgoni, preprečevala ustvaritve močnih slovenskih obmejnih občin, z njimi suženj- sko nemškutarila na volivnih pohodih po Kočevju, po Pohorju, po dravski in mežiški dolini, skrbno kot kolkja negovala njihove kulturne ustanove. Celo do- puščala je, da so mogli na tihem organizirati svoj narodno-socialistični »Gau« v Sloveniji s svojimi

Nesrečen slučaj ali sabotažna dejanja?

Dve veliki nesreči v Berlinu

Radorazstava je napol zgorela - 26 težje ranjenih - Škoda ogromna

Berlin, 20. avg. AA. Tekom toči so po- žar, ki se je nenadoma pojavil na radijski razstavi, vendarle omejili. Prvi podatki o žrtvah so bili močno pretirani. Vseh ranjen- cev je po vsej priliki 20, vendar so med nji- mi tudi s hudimi poškodbami. Velika sreča je, da je požar izbruhnil, ko so glavne dvo- rane že zaprli za občinstvo. V nasprotnem primeru bi utegnilo biti število žrtev mnogo večje. Ena dvorana je popolnoma uničena, dve drugi pa sta močno poškodovani. Del izložbe je rešen in zato jo po vsej priliki ne bodo zaprli, marveč bo občinstvu dovo- ljen vstop v nepoškodovane dvorane. Med prebivalstvom kroži vest, da so požar zane- til politični nasprotniki režima.

Dopoldne so uradno ugotovili bilanco

katastrofe na radijski razstavi. Potrjuje se, da je škoda dosti manjša, kakor so prvotno mislili. Kakor smo že kratko poročali, je neki delavec, ki je dobil pomoči nevarne rane, davi podlegel. Tudi dopoldne se po- trjuje, da je število ranjenecv 26, med njimi sta pa dva zelo nevarno ranjena. Med ra- njencev je tudi 10 gasilec. Tistih 10 oseb, ki so se nahajale v gostilni na stolpu razstave, so vse rešili, le lažje opekline so odnesli.

Prostori gostilne so napol uničeni. Med drugimi oddelki je popolnoma uničena samo dvorana št. 4. Med razstavljenimi predmeti so posebno poškodovane največje nemške tyrdke Siemens, Telefunken in AEG. Precej škoda trpi tudi državna poštno-brzojavna uprava.

Prežor se je zrušil

Danes popoldne je na bulvaru »Hermann Göring« prišlo nepričakovano in iz neznanih vzrokov do hude katastrofe v podzemelj- skem predoru, ki veže dve berlinski postaji.

Podzemeljski predor, ki ga pravkar gra- de na tem bulvaru, se je iznenada vdrl v širini 50 m in se porušil. Obenem z zemljo in z že zgrajeno konstrukcijo se je porušil tudi velik žerjav. Zaradi ogromnega obsega porušenih gradenj je vsa konstrukcija uni- čena. Nevarnost je, da je zasul tudi več delavcev, vendar se to še ne more dognati, ker je bil v trenutku katastrofe odločen od- mor za koso. Gasilec so takoj prihiteli na pomoč in začeli odkopavati in reševati pod- sute delavce.

Italijansko-abeteski spor

Novi cesar že čaka

Ras Makonen

Italija upa biti v Addis Abebi v 3 mesecih

Rim, 20. avgusta b. Tukaj vlada splošno mne- nje, da bo Italija začela s svojim vojnim pohodom v drugi polovici septembra. V italijanskem vojnem ministrstvu so prepričani, da bodo okrog božiča že v Addis Abebi in da bo s tem glavni cilj Ita- lije v Abesiniji tudi dosežen. Po zasedbi Addis Abebe ima italijanska vlada namen pozvati na abesinski prestol nekega 15 let starega Ras Mako- nena, nečaka pokojnega abesinskega cesarja Me- nelika. Ras Makonen bi postal abesinski cesar in bi s pomočjo Italije vso državo zopet pomiril. Tu- kaj ne vrjamejo poročilom nekaterih časopisov, da se bo v primeru vojne med Italijo in Abesinijo pridružil abesinskemu cesarju tudi znani Ras Ku- malo, šef rodu Amakolwa, ki je do sedaj bil vedno nasproten abesinskemu centralizmu in je navzlic vsem poskusom cesarja Haile Selasija ohranil skoraj popolno neodvisnost svojega rodu. V Rimu so mnenja, da se bo ta veliki šef pridružil Italiji ozi- roma novemu cesarju, ki ga ima Italija priprav- ljene, da ga posadi na abesinski prestol.

Odgovor Italije

»Giornale d'Italia« razpravlja danes o polomu pariške konference in pravi, da je bilo to pričak- ovati. Pri tej priliki list odgovarja »Timesu«, »Daily Telegraphu« in »News Chronicle« in pravi: »Times« očita Italiji, čes, da je kriva, da se je konference v Parizu končala brez uspeha. Na to odgovarja list, da Italija ni niti zahtevala, niti pred- lagala, naj skličejo to konferenco, pač pa je iz- javila, da je pripravljena vzeti angleške predloge na znanje, smatrajoč da bodo resni in vredni po- drobne razprave. Zvezo narodov uničujejo v res- nici tisti, ki so dovolili napad Japonske na Kitaj- sko in ki zdaj branijo barbarsko državo, ki mora celo svojo obrambo prepuščati drugim.

»Daily Telegraph« piše o potrebi preureditve pogodbe iz leta 1906 in predlaga, naj se preuredi v pogodbo med štirimi državami, med katere naj spada tudi Abesinija. List odgovarja, da bi bila ta- ka rešitev v popolnem nasprotju z varnostjo, ki jo zahteva Italija. Abesinija že deset let rabi orožje proti svojim sosedom, v prvi vrsti proti Italiji. Glede »News Chronicle« in njegovega očitka o državah, ki »terrorizirajo male države«, opozarja list, da je Italija bila prva, ki je proti Veliki Bri- taniji branila in zagovarjala sprejem Letonske, Litve in Estonske v članstvo Zveze narodov.

Nova nemška mornarica

Mornarji v „samomorilni službi“

Tajinstvene nove male vojne ladje, ki bodo vozile 40 vozlov na uro

London, 20. avgusta. AA. Današnji »Daily Herald« priobčuje senzacionalne podrobnosti o nemški mornarici. Delavski list trdi med drugim, da iščejo nemške pomorske oblasti prostovoljce za takezvano samomorilno pomorsko službo. Gre za posadke za popolnoma nove oblike vojnih la- dij s torpedi. Vse podrobnosti o teh novih ladjah drže v najstrožji tajnosti. Smatrajo pa, da bodo te nove ladje v kratkem preprečile vsako gradnjo velikih vojnih ladij. Za primer borbe morajo te posadke računati s gotovo smrtjo. Zato nemške pomorske oblasti nečejo sestavljati posadk teh la-

dij iz navadnih pomorskih obveznikov in tudi ne iz navadnih pomorskih najetnikov, temveč samo iz oseb, ki izrečno prevzamejo to življenju nevar- no službo. Te ladje imajo motorje po tisoč konj- skih sil in lahko oddajo torpede istočasno v več smeri. Njihova hitrost znaša 40 vozlov. Posadka bo obstojala iz treh ali štirih oseb. Te ladje bo za- radi njihove hitrosti in zaradi njihove posebne gradnje prav težko najti in zadeti. Nemška admi- raliteta upa, da bo s temi ladjami dosegla izdat- no premoč nad številno in topiško neprimerno la- jtimi brodovji, kakor je nemško vojno brodovje.

logije. Če je nova prebujena »nacionalna fronta«, ki se v »znakih, zaenkrat še skromnih, tu in tam po- kazuje«, ista, kot je bila stara, in vsi znaki kažejo, da je temu tako, potem smemo v imenu slovenskega naroda, zvestega jugoslovenski državi že takrat, ko so marsikateri filhrerji »nacionalne fronte« znali bolj »Heil« kot pa »Živijo!« klicati, izpovedati, da na naših tleh, naj pride pod katerokoli firmo, ne bo uspevala. Ker tukaj hoče sedaj vladati in mirno ži- veti pravo narodno zavedno ljudstvo, ki bo resnič- nim Nemcem od »JNS nacionalne fronte« odkazalo mirno življenje manjšinskih pravic, a nič, prav nič drugega.

Konec kongresa Kominterne

Tajinstven govor Manuilskega, o katerem javnost ne sme vedeti

Riga, 20. avg. b. Danes je imel na kongresu Kominterne velik govor generalni tajnik komu- nistične internacionale Manuilski. Govor so z veliko nestrpnostjo pričakovali. Poročila iz Moskve o tem govoru so zelo pičila in jih je cenzura že skrbno obrezala. Zdi se, da je govor potemtakem razočar- nal. Zanimivo bo brati govor, kadar ga bodo pri- občili inozemski listi, če se jim bo posrečilo spravi- ti pravilno besedilo čez mejo.

Manuilski, ki je bil na vseh kongresih Kom- interne najbolj udarni boljševik, ki je odklanjal vse kompromise z buržuiji, se je v svojem govoru pečal največ le s sovjetsko Rusijo in ni dal gredo mednarodnega pokreta nikakih tehničnih navodil. Kongresistom je razlagal »uspehe socialistične ob- novitve v državah ruskih sovjetov in se je posebno bavil s »sirovim bojem, ki ga mora sovjetska Ru- sija voditi proti kapitalizmu v Rusiji in njihovim privrascem v komunistični stranki samici. Raz- lagal je na dolgo in široko Trockijev pokret, ki je prešel na to v uporno gibanje Zinovjeva. Trocki in Zinovjev sta slednjič združila svoje napore, da bi strmoglavila pravilni komunistični režim, ki ga vodi Stalin. Ko je v dramatičnih besedah opisal boj proti temu notranjem upornikom in pomagačem inozemskega kapitala, je razložil, da je Staljinov režim vendar slavno zmagal nad vsemi oportu- nisti in vzpostavil red v državi sovjetov.

Poročila iz Moskve pravijo, da se po poročilu Manuilskega ni smela razviti nobena debata. To

je tudi prvič, da je razgovor o poročilu general- nega tajnika Kominterne enostavno prepovedan. Staljinova navodila s Kremelja dobro delujejo in skrbno vežejo jezike govornikom, ki jim današnji oportunist Kominterne ni všeč.

Za Manuilskim je govoril še samo francoski komunist Marty, ki je predlagal, naj ne bo nobe- ne debate. Marty je v svojem govoru slavil razvoj komunizma v Franciji, kjer komunisti že ustanav- ljajo vojske sovjetov v armadi (!). Francoski ko- munistem je 14. julija izdal veliko proklamacijo na francosko vojsko. Marty pravi, da je zadela povsod na nepričakovane simpatije. Komunizem se je razvil danes v Franciji v tako ogromno gibanje ljudskih mas, kot ga Francija po revoluciji še ni doživela.

Kongres je torej zaključen in bodo resolucije prebrane in sprejete v naslednjih dneh, nakar se zastopniki komunističnega proletarijata vrnejo na- zaj na delo, kamor jih bo postavila Kominterna

„Roko v roki s sovjeti ...“

Praga, 20. avgusta. AA. Po končanih vajah češkoslovske vojske na Slovaškem in na pozdrav sovjetskih vojaških delegacij odgovoril general Šapošnikov in izrazil upanje, da bo češkoslovska vojska tudi v bodočnosti delala roko v roki s so- vjetsko vojsko. Naj bi obe prijateljski državi še naprej delali za ohranitev in okrepitev splošnega miru. Češkoslovska nima nobenih napadalnih na- klepov proti drugim državam.

Predsednik vlade na Bledu

Bled, 20. avgusta. Ni še minul dober teden, ko se je mudil na Bledu predsednik vlade dr. Sto- jadinovič. Z današnjim brzovlakom je dospel po- novno nazaj na Bled. V njegovem spremstvu se nahaja samo njegov šef kabineta Dragan Pro- tič. Na postaji Lesce-Bled ga je pričakovala nje- gova sopraga, ki je ves ta čas, odkar je predse- dnik vlade odsoten, stanovala na Pokljuki v Sport- hotelu. Da ji bivanje na Pokljuki silno prija, je razvidno iz tega, ker namerava predsednik vlade kupiti zemljišče na Pokljuki, na katerem bo po- stavil svojo vilo. Ko je predsednik vlade prispel na Bled, se je ustavil v Belvederu, kjer so pri- pravljene sobe. Od tam se je odpeljal na Pokljuko, kjer je bilo pripravljeno kosilo. Popoldne se je odpeljal v Bohinj k Nj. Vis. knezu-namestniku Pavlu v avdijenco, ki je trajala dve uri. Predse- dnik vlade je poročal o političnem položaju. Na Bledu namerava predsednik vlade ostati same dva dni.

Dunajska vremenska napoved: Pretežno jasno ob menjajoči oblačnosti in zvišanje temperatura. Zagrebška vremenska napoved: Nestalno.

Zadnja pol velikega moža

Novo mesto, 20. avgusta.

Danek ob 4 popoldne je bil pogreb velezaslužnega, velikega moža, bivšega deželnega kranjskega glavarja g. Frana Sukljeja. Že davno pred napovedano turo so se pričele v Kandiji pred pokopajnikom gradom Kamenom zbirati množice, želele spremljati pokojnika na njegovi zadnji poti. Med množico je bilo tudi vse deputacij novomeških in okoliških civilnih in uniformiranih društev. V prostori grajski vozi je bil postavljen katafalk, na katerem je bila krsta s pokopajnikovim truplom, vsa odeta v vence in cvetje. Večno ob 4 je prišla duhovščina. Zbrali so se usmiljeni bratje z g. delegatom, frančiškani, z gvardijanom, novomeški župnik Turk, zastopniki ljubljanskega stolnega kapitlja, polnoštevilni novomeški kolegijalni kapitelj z g. proštom dr. Cerinom na čelu ter zastopniki reda cistercijancev iz Stične s p. dr. Kastelcem. Vsem na čelu pa je bil prevz. škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman, ki je ob asistenci imenovane duhovščine nato opravil pogrebne obrede. Novomeški pevski zbor »Gorjanci«, katerega častni in podporni član je bil pokojnik, je zapel pod vodstvom učitelja g. Skebena pretresljivo »Glovec, glej dagnanje svoje!«. Nato se je pričel sprevod, v katerega ospredu so nesli mnogobrojne vence, pomikali po Sukljevi cesti proti smišelskemu pokopališču. V sprevodu

so šli med drugimi ban dr. Dinko Puc, bivši predsednik oblasne skupščine dr. Marko Natlačen, bivši minister dr. Fran Kulovec, podžupan ljubljanskega pref. Jare, predsednik Zbornice za TOJ Jelenič, predsednik Slovenskega Maffee dr. Dragotin Lončar, ravnatelj ljubljanskega velešolja dr. Dušar, zastopstvo TPD z generalnim tajnikom Pomenom na čelu, dalje univ. prof. dr. Janjo Polec, odvetnik dr. Česnik, bivši novomeški župan in narodni poslanec dr. Režek, novomeški župan Pavlič ter druge odlične osebnosti. Veliko je bilo tudi zastopnikov občin, katerih častni občan je bil pokojnik. Spreveda so se udeležili tudi zastopniki vseh novomeških in okoliških uradov ter šol in mnogih pokopajnikovih osebnih prijateljev in znancev. Sprevod je zaključila dolga vrsta ljudstva obeh spolov.

Po obredih na pokopališču je zbor »Gorjanci« zapel množico. Vse na luč naj svetli mrtvim, nakar se je poslovil od pokojnika v izbranih besedah v imenu novomeške občine, katere častni občan je bil, narodni poslanec dr. Režek. V imenu ljubljanske mestne občine se je poslovil podžupan prof. Jare, v imenu sindikata dolenskih železnic pa dr. Lovrenčič. Vsi trije govorniki so tudi odprti grobom prikazovali velike zasluge, ki si jih je pokojnik pridobil za slovenski narod. Po govorih se je vsa množica v tihi žalosti razšla.

Po prilici Jugoslovanske radikalne zajednice

Vstop imajo vsi poštene ljudje

V JRZ imajo vstop vsi poštene ljudje.

Kakor poročata belgrajsko »Vreme« in »Politika«, so po naznanilu nove stranke JRZ prenehale funkcie bivših strankarskih odborov in se bo ustvaril en sam organizacijski odbor, ki bo vodil strankine posle, dokler se ne skliče državna skupščina nove stranke. Na čelu odbora so Aca Stanojević, dr. Stojadinović, dr. Korošec in dr. Spaho. JRZ je, kakor se vidi iz programa, nov stvar, ki bo potem, ko bo izvršena organizacija po vsaj državi, izbrala na državni skupščini načelnika stranke in glavni odbor. Dotlej bo vodil posle odbor četvorice, ki bo dovršil tudi vse priprave za državno skupščino. Sefa stranke bo do takrat zastopal imenovani odbor.

Cepprav to novo strankarsko formacijo pripravljajo bive tri stranke, to je radikalni, SLS in JMO in cepprav so prijavo podpisali samo zastopniki teh treh strank, ni s tem še rečeno, nadaljuje komunikacije JRZ, da ne bi mogli v zajednici vstopiti tudi drugi elementi, ki pripadajo drugim političnim skupinam in nazorom, ako osvoje program JRZ. V tem oziru je opaziti možno gibanje v desnem krilu bivše Davidovičeve demokratske stranke. Mnogi ugledni pristaji tega krila so že izjavili, da bodo vstopili v to novo strankarsko formacijo.

»Vreme« piše dalje, da se pričakuje, da bodo tudi Hrvati in Slovenci, kolikor niso pristali omenjenih treh bivših skuplin — izvezmaj seveda jugofašiste — pristopili v JRZ, ker bo njen program povsem odgovarjal njihovim željam in ciljem.

Program JRZ ni niti centralističen, niti federalističen, ampak stoji na načelu najširših samouprav in more zadovoljiti vse sloje v jugoslovanski državi.

Po obstoječih zakonih mora stranko odobriti minister notranjih del v sporazumu z ministrskim svetom. Ker je stranka izpolnila vse zakonske pogoje v tem oziru, bo v najkrajšem času odobrena, nakar se bo začelo delo na njeni organizaciji v državi.

Uradnikom bo najstrožje prepovedano, da bi se mešali v organizacijo stranke, ampak mora to uređiti ljudstvo samo, ker je stranka strogo demokratična in se mora obnoviti od zidov nazvgor. Ljudstvo že ve, koga bo postavilo na čelo organizacije in kdo uživa njegovo popolno zaupanje.

Kakor je »Vreme« izvedelo, se bo na popolnoma legalen in smiselni način po zapornih razjasnjevalo širokim narodnim slojem, da ima nova stranka v prvi vrsti pred oči korist ljudstva in države. Ne bo se delala hrupna propaganda, niti se ne bodo izdajala posebna gesla, ne tudi šbodi večjega stila se ne bodo pričelali, kakor se je to svojčas delalo. Za stranko govori zadostni je njen program, ki ga bo ljudstvo znalo pravilno oceniti in se ga striktno držati. JRZ neče s kakršnimi manifestacijskimi shodi, motili politike pomirjevanja strasti, ki so bile razburkane po petomajskih dvajsetih, JRZ želi, da organizira vse svoje prijatelje in vse poštene ljudi, ki se strinjajo z njenimi načeli, ne da bi izživljala sporov z drugimi, tako da se bo ustvarilo ugodno ozračje za obči narodni sporazum in konstruktivno delo za dobro kralja, naroda in države.

JRZ je bila naznanjena ministru za notranje dela na pravoslavni praznik Preobraženja.

Konec intrig

Belgrad, 20. avgusta m. Vsa tukajšnja politična javnost je še vedno pod vtisom velikega političnega dogodka, ki ga je včeraj zabeležilo naše notranje politično življenje. Tri bive najmočnejše stranke so se zedinile na skupni program in ustanovile novo politično stranko: Jugoslovansko radikalno zajednico, in včeraj po svojih zastopnikih vložile prijavo notranjemu ministru. S tem so bile posekane vse intrige ter so bile najbolj demantirane vse krive in zlonamerne razširjene vesti, da do ustanovitve nove stranke sploh ne bo prišlo, ker da so v glavnem odboru bivše radikalne stranke nastopila gotova nasprotja. Te vesti so razumljive z veliko naslado pograbil in politični krogi, ki jim ni do notranje konsolidacije v državi, ker bi v tem slučaju izgubili svo pravo do obstoja, ker so do sedaj živeli samo na račun neurejenih notranjih razmer v državi. S predložitvijo prijave jugoslovanske radikalne zajednice je bil ta del politične javnosti zopet demantiran ter je sedaj podano jamstvo, da si konsolidaciji naših notranjih političnih razmer krepko ušira pot v bodočnost. Že iz sestave jugoslovanske radikalne zajednice je razvidno, da se bodo v njo zlele velike množice pristavev bivše radikalne stranke, predvsem srbijske, črnogorske, vojvodinske in v vseh krajih, kjer so imele prej te bive stranke svoje zastopnike. V Bosni je bodo tvorili na eni strani pristaji bivše radikalne stranke, na drugi strani pa pristaji JMO. Komu je slovenski narod izkazoval svoje zaupanje ter se mu izročal v varstvo, je

vsakemu političnemu začetniku v Sloveniji jasno. Tako je nova politična stranka v naši državi postavljena na trdne temelje in bo lahko kljubovala vsem viharjem našega političnega življenja.

Za vse velja zakon

Časnikarji so bili radovedni, ali bo po ustanovitvi JRZ človeško tudi drugim političnim skupinam organiziranje in propagiranje dela v narodu, kakor to dela sedaj izvenparlamentarna opozicija. Na to vprašanje so časnikarji dobili naslednje pojasnilo: JRZ dovaja svoje delo v sklad z obstoječimi zakoni ravno radi tega, da bi čimprej pričela z delom v narodu. Ker kraljevska vlada še ni prišla do tega, da bi izdala takšen politični zakon, je to tudi dokaz, da se vse organizacije nove stranke vrže izven vlade. Radi tega se stranka organizira v smislu sedanjih zakonov, ker nečemo čakati na nov zakon. Ko bodo izpolnjene vse zahteve sedaj veljavnih zakonov, ne bo nobenih ovir več za odobritev stranke. Kar tiče opozicije, bo lahko ne oziraje se na to, ali bo svojo stranko prijavila ali ne, še nadalje pričela konferenčne shode, če se bo držala zakonskih predpisov, kakor je to delala sedaj. Javno je pa, da organiziranja svoje stranke ne bo mogla vršiti vse dotlej, dokler je ne bo prijavila oblastem v smislu zakonskih predpisov. Sedanja vlada ni prišla radi tega, da bi ustvarila še večje anarhijo, temveč ravno nasprotno, da bi prišlo do pravilnega izvrševanja zakonov in to napram vsem in vsakomur.

Modre srajce nimajo sreče

Belgrad, 20. avg. m. Po svoji ponesrečeni politični turneji po Crni gori se je Svetislav Hodžer, ki se je, kakor znano, postavil na čisto fašistično podlago, ustavil včeraj v Kragujevcu. Kjer je imel napovedan shod. Toda Svetislav Hodžer tudi v tem kraju ni imel sreče. Kakor hitro se je pokazal iz svojega avtomobila, s katerim se je tja pripeljal, mu je navzočica množica klicala: »Dol s fašisti! Dol z modrosrajčniki!« Ko se je nerazpoložen množico malo podelo, so začeli govoriti nekateri govorniki. Pri razvijanju programa te fašistične stranke je zopet prišlo do nentrov, tako da je Hodžer predčasno moral zaključiti svoj govor. Iz Kragujevca se je Hodžer odpeljal s svojim štabom v Jagodino, kjer se mu ni godilo nič boljše. Tudi tam je množica proti njemu demonstrirala, tako da je moral zapustiti zborovališča.

Na svojem potovanju po državi se je dr. Hodžer najbolj prepiral, da narod ni žejen in lačen kakoga hrana in da se ne da prepirati z golimi tiazami. Ljudstvo je ostalo tam, kjer je bilo: ostalo je zvesto svojim voditeljem, ki ga niso zapustili v težkih dneh.

Razprava Markuzzi-Zemljič

(Nadaljevanje s 3. strani)

Popoldne ob 3 se je razprava nadaljevala. Vse popoldne je sodišče zasiedevalo priče. Prvi je prišel na vrsto 67-letni kovač Stefan Geček, ki je glavna obremenjena priča. Njegovo izpoved je vsa dvorana spremljala z največjo napetostjo. Sedanja njekova izjava se močno razlikuje od prejšnje.

Sodišče je nato zaslišalo pričo Ročkarja, ki je pred Gečkom odločno zanikal, da bi o tem kdaj z njim govoril. Prav tako izjavo je dr. Kramberger podal pismeno, da ga je Ročkar vozil k bolniku šele konec septembra, ne pa že 8. septembra.

Nato so se čitali zapisniki iz leta 1933 od sodišča v St. Lenartu ter zapisniki o krajevnem ogledu dne 18. marca 1935. Iz njih je razvidno, da ni mogoče z dotičnega mesta, ki ga je Geček pokazal, zapustiti hišo v Markuzzijevi kleti. Geček tudi ni mogel videti, kaj ljudje nosijo iz kleti in hiš, in ni mogel slišati šepetanja z dvorišča. Na letošnjem krajevnem ogledu se je celo ugotovilo, da Geček ni spoznal obleke, ki jo je imela žena, ki je svetila preko dvorišča ponoči. Ko so trije možki nakladali na voz s slamo napolnjeno vrečo, je Geček izjavil, da so naložili živga človeka. Zatrjeval je tudi, da je takrat svetil mesec. Strakovnjak profesor Čadež pa dokazuje v svojem poročilu, da je mesec izšel šele po polnoči ter ga Geček med 23. in 24. uro nikakor ni mogel videti.

Sedajni predsednik je nato zaslišal pričo Antona Minarića, Majčenića Antona, Janeka Vrbnjaka, Rolo Francan, gostilničarja Grmeko Francan, Vognarica Francan in Kovčevića Elizab, ki je poleg Gečka glavna obremenjena priča. Ona je svojočasno s svojim pripovedovanjem spravila na zatožno klop tudi Mihaela Zemljiča. V začetku zasliševanja je bila precej razburjena, kmalu se je pomirila in je gladko pripovedovala.

Nato sta bili zaslišani priči Vahić in Kovčević Jože, ki je pripovedoval, kako je v noči na ponedeljek srečal Markuzzijevo v Crnem lesu. Na vozu so bili štirje. Dejal je, da je bil tudi v soboto pred ponedeljkom v Mariboru, iz zapisnikov trgovca Veleja je razvidno, da je bil v Mariboru v petek, ne v soboto.

Ali naj se Nemčiji dajo kolonije?

V zvezi z abesinsko debato je naenkrat priplaval na površje mednarodne politike zopet vprašanje nemških kolonij. Angleški in italijanski državniki so zaporedoma načelno priznali, da ima Nemčija s svojimi 66 milijoni prebivalcev, za katere domača zemlja in domača industrija ne daje dovolj živega, pravico do kolonijalnih ozemelj, kjer bi lahko odlagala nekaj svojega odvisnega ljudstva, odkoder bi dobavljala sirovine, potrebne za njeno domačo industrijo in kjer bi lahko izkoristila nekaj tiste nacionalne energije, ki bo enkrat eksplozirala, ako ostane še dolgo časa tesno zaprta v evropske meje nemške države. Tudi nemški državniki so drug za drugim z velikim povdramkom osvežili zahtevo po kolonijalnih ozemljih in čele pred nekaj duri je državni namestnik za Bavarsko general von Epp z dozdaj nepoznano brutalnostjo izjavil, da Nemčija odklanja mandate, če bi ji jih kdo ponudil, ampak zahteva vrhitev vseh njenih nekdanjih kolonijalnih posestev.

Da še do danes vprašanje nemških kolonij, ki bi prevzela nase nekoliko in za Evropo tako nevarne eksplozivne snovi, ki je pod narodnim socializmom nakopljena za nemškimi mejami, ni bilo meritorno načeto in tudi rešeno, ni toliko krivo pomanjkanje spoznanja, da Nemčiji na vsak način pripada pravica do kolonij, kakor težava najti takšno kolonijalno ozemlje, ki bi jih bilo mogoče Nemčiji podariti. Kajti svet je danes več ali manj že porazdeljen. Po svetovni vojni so si velesile nemudoma razdelile vsa nemška kolonijalna posestva in si s njimi znokrožile svoje prejšnja kolonijalne imperije. Anglija je vzela levji del Francije je pobrala le male ostanki, Japonska pa si je postregla z otočji na Tihem morju. Vsa ta leta nazaj, odkar je narodni socializem zavladal v Nemčiji in je v boju za enakopravnost Nemčije z drugimi velesilami dosegel velikanse uspehe, se posebno Anglija bavi z vprašanjem, kako zadovoljiti nemške zahteve po kolonijah, ki jih bo narod-socialistična vlada enkrat, morda že zelo kmalu, objavila v čisto uradni obliki.

Pri vseh drugih nemških zahtevah po enakopravnosti, kot na primer pri zahtevi po ukinitvi sedsbe obrenskih pokrajin, ali pri zahtevi po enakopravnosti pri oboroževanju na suhem, na morju in v zraku, je bilo Angliji lahko simpatično podpirati nemška prizadevanja. Suha vojska je ne more doseči, na morju je z Nemci nemudoma sklenila pogodbo, ki postavlja oster meje nemski oborožitvi v zraku pa se bo Anglija že zula braniti. Pri vprašanju politične nekdanjih nemških kolonij, ki so že vse sčlenjene v ogromne angleške kolonijalne pokrajine ali celo v dominijone, je pa vsako simpatiziranje z Nemci pomešano tudi z grenkimi občutki, ker bi morale pri kolonijah plačati račun v prvi vrsti Anglija, medtem ko ga morajo pri vprašanju nemške oborožitve plačati bolj druge velesile. Kolonije more vrniti Nemčiji le Anglija, ker jih je v glavnem ona vladala v svoj žep. Zato se pa angleška vlada že vsa leta sem, posebno pa zadnje leto trudi, da bi odkrila še kje drugje na svetu ozemlja, ki bi bila ugodna za nemške kolonije. Treba bi jih bilo samo dosedanjim lastnikom na kakršenkoli način odvzeti. Domisljiva angleških državnikov je bila na tem polju zelo bujna. Sprva so mislili na Kitaj, toda nedvoumna japonska politika zadnjih let je pokazala, da tam ne bo nič in da ima Japonska nasprotno le namen, da še druge evropske velesile plogloma izrine iz vzhodne Azije. Nato se je, sicer zelo plašno, pojavila misel, da bi bila morda Nizozemska, ki je majhna država in ima tako ogromne kolonije

onstean Singapurja, pripravljena nekaj odst. piti Nemcem. Tudi ta misel je v splošnem prejetostnem kriku takoj utonila. Za tohu so angleški diplomati odkrili v Afriki neko republiko-tenecv Libero, ki je čigah Zveze narodov, a kjer vladajo tako škandalozne razmere v državni upravi, v zasebnem življenju pa traja suženjsvo še dalje, tako da bi bilo prav, če bi se Zveza narodov zgrajala nad stanjem v tej afriški črni republiki in jo kaznovala s tem, da bi jo izročila v varstvo nove Nemčije. Ta načrt, o katerem sta se letos v Berlinu razgovarjala sir John Simon in kancler Hitler, še ni pokopan in je prav lahko mogoče, da se še enkrat pojavi na kakšni konferenci-tizi. Komeno se je odrazil še najnovejši načrt, namreč zamisel odkupac portugalskih kolonij v Afriki, Mozambika in Angole, ki bi se dale respektivno Italiji in Nemčiji. Anglija to zamisel zelo toplo zagovarja in tudi Italiji ter Nemčiji ugaja. Mozambik in Angola sta cvetoči, rodovitni in že lepo organizirani koloniji. Toda portugalska vlada se ne naveduje za nobeno prodajo. Morda se bo mednarodnim pravnikom le posrečilo, da najdejo kakšen povod, da prisilijo Portugalco, da svoje kolonije prodajo. Posebno današnja Portugalska, ki je tako izrazito krščanska, gotovim mednarodnim spletkarjem ne ugaja in ti bodo še storiili od svoje strani vse, da angleški načrt podprejo.

Bodisi tako ali tako, v vprašanju dodelitve kolonij novi Nemčiji smo sedaj tako rekoč že prišli v štadij, da te nemške zahteve načelno ne odklanjajo več, ampak se velesile le trudijo, da bi Nemčijo zadovoljile z žrtvami tretjih držav, da bi njim samim ne bilo treba česa odstopati. Vse velesile prav za prav ni točno, ker Francije še ni med njimi. In Francija, ki je dežela pravonaravnosti in logike, se ne spušča v vprašanje, če ima Nemčija pravico do kolonij ali ne, če kolonije iz gospodarskih in prebivalstvenih razlogov potrebuje ali ne. Francija postavlja samo sledečo zanimivo težavo, ali kateri si bodo pravniki še dolgo belili glave: Načelo mandatatov, ki ga je uveljavila Zveza narodov, posvečuje v mednarodnem pravu tudi načelo, da so si vsi narodi vsa ljudstva med seboj enaka in enakopravna, brez razlike plemena, ki mu pripadajo. Novodobna zamisel mandatatov in kolonije vseljuje pa nadalje vzgojno obveznost, to se pravi, da mora civilizirana mandatarna ali kolonijalna država manj razvite narode vzgajati k zrelosti tako dolgo, da bodo ne samo pravno enaki, kar so itak že sedaj, ampak tudi dejansko na isti kulturni stopnji s svojim varnikom ter zreli, da vstopijo v Zvezo narodov, ki je društvo kulturnih narodov. Kako naj bi potemtakem bilo mogoče, sprašujejo naprej Francozi, poveriti novi Nemčiji nadzorstvo nad zaostalimi narodi, bodisi v obliki kolonij ali v obliki mandatatov, ko pa Nemčija enakopravnosti plemen ne priznava, ko pa nadrejenost nemškega »nordijskega« plemena naravnost uči in ga za temelj vse svoje državne vzgoje postavlja? Za novo Nemčijo Bog ni ustvaril sveta po svoji podobi, ampak samo »nordijsko« plemo, medtem ko pri drugih rodovih in plemenih ni imel tako srečne in spretno roke in zato ima »nordijsko« germansko plemo naravnost dolžnost, da manj razvitemu plemenom jemlje pravice. Na to treba misliti, pravijo Francozi, kadar bodo nemški oblastniki zahtevali kolonije. In Francozi bodo imeli prav, kajti če je narodni socializem kaj vreden, potem naj bo posleden do koreca in naj sprejme tudi neprimerno posledice svojega evangelija na svoje »nordijsko« germanske ramo.

Izgredi pri Sarajevu 2 mrtva, 24 ranjenih

Belgrad, 20. avg. V ponedeljek 19. t. m. je bilo cerkveno zborovanje pri proslavljanju cerkve v Rogatici, ki se ga je udeležila velika množica ljudi. Ob 15.30 je priletelo iz Sarajeva letalo tamkajšnjega aerokluba, da bo metalo propagandne letake. Ker je letalo nizko letelo, se je začelo ob električno žico in blizu cerkve sirmoplavilo na zemljo. Pri padeu se je nevarno ranil pilot Janković in so ga odpeljali z avtomobilom v sarajevsko bolnišnico, opazovalec je pa ostal neranjen.

Pri tej priliki je prišlo iz mesta 19 muslimanov in odhitelo na kraj letalske nesreče. Ker pa drži pot do tega kraja čez cerkveno zemljišče, kjer je bila zbrana velika množica prebivalstva pravoslavne vere, so nekateri udeleženci zborovanja protestirali, da muslimani hodijo tod, kjer stoje njihove žene in otroci, ter so zahtevali, da takoj odidejo. Musliman Elup Čaušević se ni hotel takoj odzvati temu pozivu in ga je neki kmet napadel. To je dalo povoda za splošen pretep. Orožniki, določeni pod poveljstvom enastika voda, da pazijo na red na tem zemljišču, so skušali ljudi pomiriti.

Šah v Varšavi

Na šahovski olimpijadi, ki so jo priredili letos Poljaki v spomin na Pilsudskega, sodeluje dvajset držav, ker sta Španija in Norveška svojo udeležbo odpovedali. Pri zbiranju so dobile posamezne države sledeče številke: 1. Poljska, 2. Danska, 3. Avstrija, 4. Finska, 5. Litva, 6. Estonija, 7. Palestina, 8. Romunija, 9. Anglija, 10. Čehoslovaka, 11. USA, 12. Madjarska, 13. Švedska, 14. Italija, 15. Irska, 16. Francija, 17. Latvija, 18. Švica, 19. Jugoslavija, 20. Argentinita. Najresnejši konkurentje za prvenstvo so poleg Jugoslavije Avstrija, Čehoslovaka, Poljska, Madjarska in Švedska. Izgledi USA so se zelo zmanjšali, ker Kasbajan in Reshensky nista nastopila. V prvem kolu je Jugoslavija premagala Dansko z 2 in pol: in pol. Španija je bil poraz Čehov, kalere je USA porazila s 3:1. Ostali rezultati prvega kola so naslednji: Avstrija:Švica 3½:1½, Latvija:Finska 2½:1½, Poljska:Argentinita 2:1 (1) (številko v oklepaju pomenijo število nedokonzanih partij). Vsaka država nastopa s štirimi igralci, tako da more v enem kolu doseči največ 4 točke. Litva:Francija 2:2, Estonija:Irska 3½:½, Palestina:Italija 2:1 (1), Švedska:Romunija 4:0(1), Madjarska:Anglija 2½:1½. V drugem kolu je doletela Jugoslavija tudi poraz proti Avstriji. Pire je izgubil s Spielmannom in Kostić z Eliskasesom, dočim je Vidmar remiziral z Grünfeldom in König z Müllerjem. Jugoslavija je torej izgubila z 1:3. Drugi rezultati drugega kola so: USA:Argentinita 2½:1½, Švedska:Anglija 2½:1½, Italija:Romunija 2:2, Palestina:Irska 3:0 (1), Francija:Estonija 2:1 (1), Litva:Latvija 2½:1½, Finska:Švica 3½:½, Poljska:Danska 3:1 in Čehoslovaka:Madjarska 1½:1½ (1). V sedmih preteklih imela Finli slabše izgleda proti Lajonu Steinerju. Tretje kolo, ki se je

Toda razjarjena množica jih je začela obdelovati s kamenjem in pritiskati nanje. Da jih presušijo, so orožniki ustrelili nekaj strelcev v zrak, toda to ni nič pomagalo, ter so jih še bolj obmetavali s kamenjem. Pri tem je bilo od kamenja ranjenih šest in pet orožnikov, med njimi sam poročnik orožniške postaje v glavo in roke. Tedaj so orožniki po predpisih svoje službe uporabili strelno orožje. Vse temu se pa množica, ki jo je hujskalo par pijanih ljudi, ni hotela umakniti, temveč je krenila v mesto Rogatico in tam s kamenjem napadla in poškodovala okoli 20 hiš, po večini muslimanskih in nekaj pravoslavnih, med njimi tudi stanovanje pravoslavne prote Kosića.

Orožništvo je hitro razgnalo to množico in napravilo let in mir. V pretepu, ki je bil nastal in pri uporabi orožja s strani orožnikov sta našla smrt Dragoje Fusulj, delavec iz Duba, srez Rogatica, star 24 let, in Radomir Bojat, delavec iz Stare gore, istega sreza, star 17 let. Nevarno ranjenih je pet oseb, ki so jih spravili v banovinsko bolnišnico v Rogatico, lahko ranjenih pa 19, ki so se vrnili po zdravniškem pregledu v domačo oskrbo.

vršilo v nedeljo, je končalo: Jugoslavija:Finska 2½:1½ (1), Argentinita:Danska 1½:½ (2), Avstrija:Poljska 2:2, Litva:Švica 1:0 (3), Estonija, Latvija 1½:1½ (1), Francija:Palestina 2:1 (1), Romunija:Irska 2:1 (1), Anglija:Švica ½:½ (3), Švedska:Čehoslovaka 1½:½ (2), Madjarska:USA 2½:1½ (1).

Varšava, 20. avg. b. Stanje šahovske olimpijade po 5. kolu je takole: Švedska 12, Avstrija 11 in pol (1), Palestina 11 in pol, Estonija 11 (2), Anglija in Francija 11 (1), Madjarska 11, USA in Argentina 10 in pol (1), Poljska 10 (4), Čehoslovaka 10 (3), Jugoslavija 10 (2), slede Latvija, Finska, Litva, Romunska, Italija, Švica in Irska.

Angleški študentje lahko letijo v Zagrebu

V Zagrebu se vrši zanimiv dvoboj med angleško študentsko reprezentanco in našimi najboljšimi lahkoletci. Angleži so že v Zagrebu, kjer vlada za njihov nastop izredno veliko zanimanje. Angleži nastopijo kompletni in sicer v vseh disciplinah. Naša reprezentanca izgleda takole:

100 m: Bauer (PSK), Kovčević (Pr.), rezervna Mazzi.

200 m: Bauer, Kovčević, rez. Mazzi.

300 m: Banšćak (PSK), dr. Jannický (Hašk), rez. Hoffer.

800 m: Nibhazy (PSK) in Hoffer (Rapid Maribor).

1500 m: Goršek (Pr.), Czarda (Pr.), rez. Deči.

110 m zapreke: Ivanović (C.) in dr. Buratović (C.).

Skoko v daljavo: dr. Buratović (C.), ter Jug (Hašk).

4 × 100 m: Haškova stajeta.

Tabori fantovske Kat. akcije

V Jarenini

Jarenina, 19. avgusta.

V Jarenini, kjer je bil pred 33 leti začetek velikega mladniškega gibanja, katerega je sprožil takratni kaplan Franc Sal. Gomišek, sedanji dekan pri Sv. Benediktu v Slov. gorici, ki je zajelo v nekaj letih z neugnano silo vso slovensko mladino širom Štajerske, je bilo v nedeljo 18. avgusta zopet pozorišče novega fantovskega pokreta. Vršil se je tabor fantovske KA. Videli smo, da je mladina Slov. gorice še vedno tako idealna, vedno tako navdušena in borbeno, kot je bila svoje dni. Do 700 fantov se je zbralo pri Sparlovem križu ter se uvrstilo v sprevod, na čelu godba in pa štirje prapori FKA. Pred slavolokom pred cerkvijo je bil sprejem gostov, nakar se je 1000 glava fantovska armada podala med prepevanjem litanij Matere božje v cerkev, kjer je imel odposlanec škofa stolni kanonik dr. Ivan Zagar pridigo. V uvodnih besedah je sporočil pozdrave in želje Prezvišenega ter je nato navdušeno govoril o sveti Eucharistiji, kot podlagi urejenemu verskemu življenju. Sledila je sveta maša, ki jo je daroval stolni kanonik dr. Zagar. Po maši je bilo na prostoru pred cerkvijo slavnostno zborovanje, katerega je otvoril Jože Šketa. Uvodoma je pozdravil zborovanje dekan in častni kanonik J. Čížek. Takoj nato je dobil besedo podpredsednik škof. vodstva FKA Mirko Geratich, ki je v navdušenih besedah predložil sv. Eucharistijo kot vir pravega fantovstva. Njegova beseda je izzvenela: Kakor boljše življenje s nje dosega svojega razdalnega dela trojke, tako snujmo tudi mi svoje euharistične trojke v cilju verske obnove svojih duš in duš naših bližnjih! Akademik Matej Poštovan je govoril o delu fantov v KA. Sledili so pozdravi zastopnikov iz posameznih župnij. Popoldne

so bile slovesne večernice, nakar so se fantje med sviranjem in petjem razšli. Bog daj taboru popoln uspeh!

Na Teharjih

Teharje, 19. avgusta.

Fljub zelo neugodnemu vremenu in neprimernemu času — saj vsa Savinjska dolina obira hmelj — se je v nedeljo zbralo na Teharjih do 1000 fantov, ki so se odzvali vabilu dekanjskega odbora FKA. Ob 9 se je začel premikati sprevod z godbo na čelu proti Sveti Ani. Za godbo prapori fantovskih katoliških akcij, nato pa dolga vrsta samih mladih, življenja polnih fantov vseh stanov in poklicev. Po prihodu na vrh, je pred cerkvijo spregovoril fantom domači g. župnik Vesjenjak. Po pridigi je daroval v cerkvi, ki so jo napolnili fantje, sv. mašo g. opat Jurak, med sv. mašo pa so prepevali domači fantjepevi, katerim so se pridružili tudi pevec iz drugih krajev.

Po maši je bil na prostem pred cerkvijo tabor. Zbrano fantovsko vojsko je pozdravil najprej g. opat Jurak, ki je tudi vodil zborovanje. Za njim je pa govoril v imenu škofjanskega vodstva FKA o pomenu in namenu potih in ciljih katoliške akcije akademik g. Ciril Zebot iz Maribora. Pokazal je zbranim fantom edino in pravo pot, če hočemo, da bomo ostali Slovenci, to kar smo bili in smo danes. Nato so pozdravili zborovanje zastopniki dekanjskega odbora FKA ter zastopniki iz Celja, Petrovč, Teharjev, Polzele, Vojnika ter Sv. Jurija ob j. ž. Med posameznimi govori je igrala godba, pevski zbor pa je zapel nekaj pesmi. S himno Povsod Boga je bilo zborovanje končano. Besede, ki so bile vsajene v fantovska srca na tem prvem fantovskem taboru celjske dekanije, bodo gotovo vzklikale in rodile mnogo sadov.

Slomškova družba

Kakor smo že poročali, bo imela Slomškova družba dne 26. t. m. svoj občni zbor, na katerem bosta tudi dve poučni predavanji. K udeležbi vabimo vse člane in pa tudi vse naše somišljenike. Posebno pa nas bo razveselilo, ako bomo med zborovalci opazili mlajše učiteljske, ki zadnja leta ni pristopalo v krog Slomškove družbe v takem številu, kakor bi človek pričakoval od mladih, idealnih ljudi. Naj vaša udeležba, vi mladi, pokaže, da je naše pomisljanje o vaših krščanskih pedagoških idealih neutemeljeno. Da niste v časih, ki so — hvala Bogu — za nami, stopali v ospredje, nam je razumljivo in znano. Sedaj dihamo svobodnejše in še svobodnejše bomo, ako se zavedemo, složno, odločno oprinemo na čelo, za katera je delal in živel naš vzornik A. M. Slomšek. Slomškova načela pa so sveta tudi našemu narodu, in kar je sveto narodu — to mora biti sveto tudi narodnemu učitelju. Na svidenje tedaj na našem 35. občnem zboru. Pozdravljeni! Pripomnja: Pri sv. maši, ki bo ob 9 v frančiškanski cerkvi, bomo peli euharistične pesmi, zato prinesite vsi s seboj euharistične knjižice, v katerih so te pesmi. Za odbor: S.

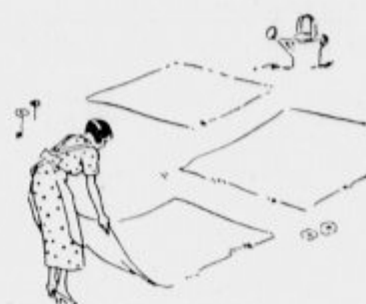
Jadranska noč v Rog. Slatini

V kroniko letošnje tako živahne sezone našega zdravilišča bo treba »Jadransko noč«, ki jo je na Veliki Smarini priredil podmladek Jadranske straže s pomočjo krajevnega odbora in zdraviliške uprave, vsekakor zapisati z oceno: najlepša prireditve. Eno je predvsem, za kar zaslužijo aranježji posebno priznanje: da so znali nacionalni značaj te prireditve na diskreten način spraviti v sklad s potrebnimi ozir na mednarodno družbo zdraviliških gostov, tako da so ti tuji gosti odnesli s tega večera najboljše vtise o naši nacionalni kulturi in jim bo to gotovo ostalo v simpatičnem spominu.

Aranžman je bil sploh odličan in je privabil toliko publike, da je velika dvorana zdraviliškega doma komaj mogla vse sprejeti. Zadržila je sijajna dekoracija dvorane, kar je zaslug mladega arhitekta g. Nina Kraigherja. V sporedu je zavzemala glavno točko revija narodnih noš, ki je nudila izredno lep in slikovit vpogled, hkrati pa dala prireditvi neko posebno obeležje tople, ljube domačnosti, ki je pritegnila v svoj čar tudi srca tujih gostov. Slabo vreme je sicer preprečilo pričakovano večjo vdeležbo z dežele, vendar se je predstavilo prav efektivno število narodnih noš; iz Soštanja je privedla lepo skupino gospa Senica.

V ostalem sporedu so bili s prisrčnimi aplavzi sprejeti ljubki nastopi dece: Podmladkarji Jadranske straže (od gđ. Antikove in g. Cilke Gračnarjeve zelo lepo zrežirani simbolični prizori), mali harmonikar (Lipnikove Stefek), zlasti pa veseli kmetiči (deklice in dečki v narodnih nošah) — apartna točka, aranžirana od gospe Pečnik-Sevnikove.

Tvoje perilo potrebuje blago

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

in za namakanje ženske hvala

V koncertnem programu, katerega glasbeni del je oskrboval orkester ljubljanske opere pod vodstvom dirigenta g. Sušteršiča, je sodeloval tudi koncertni pevec g. Sl. Lukman, ki je s svojim simpatičnim tenorjem ogrel poslušalce. Prave triume pa sta z jazzom na dveh klavirjih žela gđ. Majda Kalanova in g. Oton Vondraček, ki ju je navdušena publika komaj obsipala s cvetjem.

Sporedu je sledila prosta, zelo prisrčna zabava, na kateri je bila za Miss Jadran izvoljena gđ. Anka Verličeva iz Ljubljane. Izmed narodnih noš pa sta bili najrajši kot najlepša noša — posavska noša gospe Niemirowski iz Zagreba in kot najoriginalnejša noša — ruski bojarski kostum ge. Olge Zoisove (Rogaška Slatina).

Z ozirom na veliki uspeh, ki ga je dosegla ta revija narodnih noš, je sklenjeno postaviti tako revijo odslej na vsakoletni sezonski program Rogaške Slatine, kar bo gotovo ena atrakcija več za zdravilišče, obenem pa tudi propaganda.

Očesni zdravnik

Dr. RAJNER BASSIN
Ljubljana, Aleksandrova cesta 4
ZOPET REDNO ORDINIRA

Kaplan Hostnik pomiloščen

Ljubljana, 20. avgusta.

Kakor smo že svoječasnno poročali, je bilo vložilo državno tožilstvo proti kaplanu Josipu Hostniku iz Dola pri Ljubljani dne 29. januarja 1935 obtožbo, da je dne 12. avgusta 1934 na javnem zboru državno orožništvo kot sestavni del vojske in glede uradnega poslovanja vohče javno oklevetal s tem, da je izrekel: »Preganjajo nas in zapirajo, ovajajo in denuncirajo. Toda ne preganjajo nas bratje Srbi in Hrvatje, ampak naši slovenski žandari. Nas ovajajo, ki smo za državo. S trdno vero v našo moč smo uverjeni, da bomo kmalu obračunali s takimi žandari. Proč s takimi žandari, ki so plačanci režima, vsi v boj proti izdajalcem, ovaduhom in denuncijantom!«

Z ozirom na to obtožbo se je vršila pri okrožnem sodišču v Ljubljani glavna razprava, na kateri je zagovarjal kaplana Hostnika odvetnik dr. Kamušič, ki je predlagal njegovo oprostitve in je povdarjal, da kaplan Hostnik ni imel nobenega namena žaliti celokupnega orožništva, ker je imel vedno veliko zaupanje do te ustanove, in je bil prepričan, da je objektivna in da vse nepravilnosti, ki jih izvrše posamezni orožniki, natančno preišče in krivoo kaznuje. Vsi očitki na navedenem zborovanju so bili namenjeni le dolskemu orožniškemu komandirju Francu Baumkirherju, ne pa orožništvu kot celoti. Vsi zborovalci na omenjenem shodu so kaplanov govor tako razumeli in tudi komandir Baumkirher, kot priča zaslišan, je potrdil, da so vsi izraženi očitki leteli predvsem na njega.

Glede postopanja komandirja Baumkirherja pa je zagovornik dr. Kamušič zatrjeval, da ni bilo zakonito ter je navedel različne primere njegovega ravnanja, ki naj to njegovo trditve potrde, in je tudi predlagal v dokaz temu zaslišanje raznih prič. Radi takega postopanja orožnika Baumkirherja pa je bil — kakor je trdil zagovornik — kaplan Hostnik upravičeno ogorčen in ga je vsled tega v smislu § 303 k. z. oprostiti, ker je, po trditvi zagovornika, orožnik Baumkirher s svojim delovanjem sam dal povod, da je prišlo do inkriminiranega dejanja.

Sodnik Lederhas je obdolženca obsodil po § 302-II k. z. radi žaljenja oblasti pogojno za dobo enega leta na 1200 Din denarne kazni.

Proti tej sodbi se je pritožilo državno tožilstvo radi preizkuse kazni; obtožence pa radi odločbe o krivdi. Apelacijsko sodišče v Ljubljani je nato pod predsedstvom predsednika dr. Gradnika dne 7. aprila 1935 popr. št. Kppa 72-35-2 prvo sodbo razveljavilo in obsodilo kaplana Hostnika po čl. 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi na tri mesece zopora in 1000 Din denarne kazni.

Franciškov sin p. Žiga Ahčin

Čudovito se včasih srečavamo v življenju ne samo osebe, marveč tudi njih besede. Iz Zagreba sem nedavno: 14. avgusta: prejel drobno monografijo v hrvaškem prevodu: »Sigrid Undset — Sveta Anđela Merici.«

Odpel sem knjigo in bral na strani 55: »Bit ču vam blizu, življe negoli sam to mogla u životu biti. Vidjet ču vas bolje i ljubiti jače, a još više vaša dobra diela, koja čete vršiti i uspešnije ču vam pomagati.« To so bile poslednje besede izrečene njeni družbi.

Poglej in pomisli! sem si dejal: Podobne besede mi je govoril v slovo p. Žiga Ahčin, ko je bil letos: 6. julija zadnjikrat pri meni.

Pol ure po tem branju mi pošta pošlje »Slovenca«. Žalostna pošta. Spodaj na prvi strani je stal pretresljiv naslov: »† P. Žiga Ahčin, O. F. M.« Tako se srečavamo besede, ko se ločijo osebe. Pa vem, bolj ko njegova beseda, mi ostane v spominu njegova oseba.

S tihim in ljubeznivim nasmehom je vselej prihajal in tako spet odhajal. Ako si kdaj videl in slišal v zasebnem sestanku in pogovoru o Žiga Ahčina, potem veš, kakšen da je ponižen sin Franciškov.

V svoji nežni skromnosti — ali si kdaj videl in bral njegovo lepo pisanje? — se mi je zdel bil angelski kakor človeški. To je bilo življenje, ki je bilo slehernemu videzu. P. Žiga ni iskal efektov in se je izogibal vsega, kar pomeni izumetničenje. Bil je lep in močna duša. Oseba, ki ni govorila o sebi. Troin, ki ni kazal svojega trpljenja; razen če

Ta sodba je postala pravomočna, ker ni bil dopuščen proti njej noben pravni lek, in kaplan Hostnik bi moral nastopiti kaznen. Ker pa je bil bolan, je zaprosil njegov branilec dr. Kamušič za tri-mesečno odložitveno nastopa kazni, čemur je bilo ugodeno. Poleg tega pa je vložil tudi prošnjo na kraljeve namestnike za pomilostitev.

Danes je prispel na tukajšnje okrožno sodišče iz ministrstva pravde prepis ukaza kraljevih namestnikov z dne 8. avgusta 1935 št. 82816, da se kaplanu Hostniku milostnim potom odpusti kazen 3 mesecev zopora, na katero je bil obsojen z navedeno sodbo apelacijskega sodišča v Ljubljani.

S tem je ta kazenska zadeva končana. Kaplanu Hostniku k pomilostitvi čestitamo!

★

Koroški narodni tabor

Koroški narodni tabor na Poljani pri Prevaljah naj postane mogočna manifestacija naše narodne misli. Združijo naj vse Slovence v zavesti, da smo eno s svojimi brati onstran mej, da je njih usoda tudi naša usoda. Kmet, delavec, meščan si naj podajo ta dan roke in pokažejo svetu, da smo v tej volji edini vsi. Kakor ne branimo drugim narodom in njih manjšinam, da poudarjajo in gojijo preko vseh državnih mej svoj duhovno in kulturno skupnost, tako si tudi mi ne pustimo kratiti te pravice. Na dostojen, resen, kulturn način hočemo obhajati ta praznik narodne edinosti in vere v lepšo bodočnost našega rodu. 1. september naj privabi v lepo Mežiško dolino rojake iz vseh predelov naše domovine, zlasti pa iz krajev, ki imajo ugodnejše zveze.

Prosimo vsa narodna, prosvetna, obrambna in druga društva, da se oziroma pri določitvi datuma svojih prireditev na koroški tabor dne 1. septembra.

Vljudo jih vabimo, da se udeležijo propagande za obisk tabora in organizirajo skupne izlete bodisi po železnici, bodisi z avtobusi ali drugače. Nikomur ne bo žal poti in žrtev. Ze sama Mežiška dolina zasluži, da si jo ogledamo. Slavnostni prostor leži na vzhodno mogočne Pece. Spominski knežji kamen, točen posnetek zgodovinskega knežjega kamna na Gosposvetnem polju, je že postavljen. Ljudska igra »Poslednje ustoličenje« bo presenetljiva gledalce po svoji tehtni vsebini, dramatični učinkovitosti in pestrosti nastopajočih množic v narodnih nošah, na konjih, s štiti, oklepi, sulicami in meči oboroženih vjakov in vitezov.

Glede voznih olajšav po železnici je vse ukrenjeno. Pravčasno prinesejo časopisi potrebne informacije.

Tudi avtomobiliste vabimo, da pohite 1. septembra na našo koroško mejo. — Akcijski odbor.

ei to kdaj zagledal v njegovih zmučenih obraznih potezah. Bil je bolnik, ki ni rad govoril o svoji bolezn. Umevno, da je stalo v posmrtnem sporočilu zapisano: »Danes je nepričakovano umrl...« Nepričakovano?

Tako pade z drevesa sad, kadar dozori. Nepričakovano za oko in uho človeško, toda božje oko in uho vidi poglede in sliši utripe in ve in reče: »Dopolnjeno je!«

Nič več ne bomo videli njegovega vedrega in veselega obraza. Nič več ne bomo srečali prijatelja, ki je bil v vezmi potrpežljivosti privezan na Kristusa in njegove cilje. Posrečilo se mu je, da je mnogo mladih src pridobil za Kristusa in tudi tvoje in moje srce je nevede in nehoti približal svojemu Idealu.

Ob smrti p. Žige, ponižnega sina Franciškovega, spoznamo: vredno je: moliti za ponižnost; splača se: hrepeneti po ponižnosti. Le tako se začne in konča življenje v Gospodu.

P. Žiga, ki je bil s Franciškom majhen na zemlji, je zdaj s svetim Franciškom velik v nebeškem kraljestvu.

Naj ne pozabi nas, kakor tudi mi ne bomo pozabili nani. Miroselski.

Pazite na ime „PERION“

On pere Vaše perilo snežno-belo, ne škoduje mu in poceni je. Kvalitetni izdelek slovenske industrije

„PERION“

Vas bo zadovoljil v vsakem oziru.

SVOJI K SVOJIM!

Na smrt obsojeni spel pred sodniki

Prvi dan razprave Markuzzi-Zemljič

Maribor, 20. avgusta.

Ob velikem zanimanju se je začela pred velikim okrožnim senatom obnovitvena razprava proti bratoma Jožetu in Ivanu Markuzzi in Michaelu Zemljiču. Za razpravo je izdalo sodišče vstopnice, drugače bi bil naval prevelik. Ze na vse zgodaj, komaj so se odprla vrata sodnega posloja, so se zbrali ljudje pred porotno dvorano ter nestrno pričakovali devete ure, ko je bil napovedan pričetek.

Obtoženci.

Ze ob tričetrti na devet pripeljejo vse tri obtožence. Zemljiča podpira paznik. V ječi je dobil jetiko in je močno bolan. Vsi so v svojih civilnih oblekah, snažno obriti in ostriženi. Molče se vsedejo na zatožni klopi, na kateri jih je pred sedmimi leti zadel usodopolna smrtna obsodba. — Zemljič sedi na levi, Jožef Markuzzi v sredini, brat Ivan pa na desni. Točno ob devetih vstopi sodni senat:

prvi predsednik vss. Lenart, prisedniki vss. dr. Kovča, dr. Lešnik, dr. Senjor, in Kolšek. Obtožbo zastopa državni pravdnik dr. Hojnik, zapisnikarja sta Hribar in Kolšek. Poleg državnega pravdnika zavzame mesto branilec dr. Komavli. Po sedemletnem zbiranju dokazov je dosegel končno vendarle popoln uspeh: obnovo procesa. Predsednik ugotavlja, da je razprava javna in ukaže slugi, da odpre vrata razpravne dvorane.

Ko je obitnostno zasedlo dvorano, se razprava prične. Običajne otvoritvene formalnosti, ugotovitve o premoženjskem stanju obtožencev. Državni pravdnik čita nato obtožnico, v kateri se navaja ves potek zločina, našim čitateljem že dobro znan. Ob zaključku ugotavlja, da vztraja državno tožilstvo kljub vsem doprinesenim dokazom na prvotni obtožbi, ker ni podana dovoljna jasnost in je še vedno možnost, da so obtoženci zločin izvršili. Zapisnikar Zintauer prečita nato zapisnik razprave pred senatom, na kateri se je dovolila obnova procesa. Razlogi so zanimivi in tehtni ter močno osvetljujejo nedolžnost obtožencev. V glavnem ugotavlja, da priče niso verodostojne, da so izjave nasprotujoče. Zanimiva je zlasti ugotovitev senata, da Markuzzi Jože sploh ni bil pri nočnem nakladanju nekega predmeta na voz pri Markuzzijevih, kakor zatrjuje priča Geček, temveč je bil to sosed Vabič. Navoz je bil takrat tudi Markuzzijev hlapec Koren. Senat ugotavlja, da sodišče Vabiča in Korena ni obtožilo, temveč samo oba Markuzzija in Zemljiča.

Priče...

»Pripeljite priče« — ukaže predsednik in v dvorano se vsuje množica starih in mladih, kmetov in kmetic iz okolice Sv. Benedikta. Med njimi glavne priče: Liza Kovačič, Stefan Geček. Postavijo se v vrsto pred sodno mizo in poslušajo opozorilo predsednika, naj govore čisto resnično, ker gre za življenje obtožencev, naj se ne boje, da bi imeli zaradi pričevanja kake posledice. Vredna priča je bila zaslišana že v prvem procesu proti Markuzzijem in Zemljiču. Nekateri so bili pozneje tudi v preiskavi radi krivega pričevanja. Geček je baje bil na Madžarskem (doma je iz Prekmurja) svoječasnno obsojen zaradi krivega pričevanja. Pred sodnikom to trodovratno taj, odvetnik pa pravi, da ima za to dokaze. Prečitajo se nato spisi: o lokalnem ogledu, ko so leta 1920 truplo našli, o zdravniškem izvidu po obdukciji in končno še o zadnjem nočnem sodno-komisjskem ogledu, ki se je izvršil dne 28. marca 1935 na domu Markuzzijevih. Zanimivo je, da je leta 1920 sodnik pri lokalnem ogledu ugotovil, da je v noči pred najdbo trupla deževalo. Zapisnik mariborske meteorološke postaje pa pravi, da dežja ni bilo.

Obtoženci izpovedujejo...

Prvi je zaslišan Ivan Markuzzi. Zanika krivdo, o najdbi mrtveca v Benediksem gozdu je zvedel par dni pozneje. Prizna, da se je bavil s tihotapstvom, ki je takrat veliko neslo. Predsednik: »Liza Kovačič pravi, da sta vidva z Zemljičem šla po trgovca s slivami, ki je hotel vzeti s seboj 50 tisoč goldinarjev, pa sta ga pregovorila, da je vzel 80 tisoč. Tega trgovca ste potem ubili; Liza Kovačičevi je o tem pripovedovala Zemljičeva žena.« Ivan Markuzzi to odločno zanika. Po trgovca ni nikoli hodil. Kovačič Liza ga obremenuje, ker jo je tožil za dolg 100 Din. Opisuje, kako so v petek zvečer prišli skupaj z Vabičem in Zemljičem na svojem domu. Zemljič je odšel domov. Vabič pa je pomagal naložiti svinjo, ki so jo po polnoči odpeljali v Maribor, misleč, da je svinjski sejem v soboto. Prav takrat pa so prestavili sejem na petek, česar oni še niso vedeli. Z bratom Jožefom se nista dobro razumela in tiste dni ni bil pri njem. Z vozom se je peljal z njim še sosed Vabič in hlapec Koren. — Ze pred umorom je stal materijalno dobro ter je posojal ljudem v soseski denar.

Jože Markuzzi: ni kriv, se ne spominja točno, kdaj so umorjenca našli, delal je opeko in a tem precej zaslužil. Ne spominja se, kje je prebil noč, ko so umorjenca našli. Z bratom se je srednje razumel, na dom je redko prihajal in sicer samo pozimi; poleti za obiske ni imel časa. Denar, za katerega je po umoru popival, izira od prodaje posestva ter ga je dvignil v posojilnici. Ni nikoli v gostilni govoril, da ve, kdo je neznanec ubil. Ko so nakladali svinjo na voz, ni bil pri bratu.

Zemljič je bil šestkrat predkaznovan za manjše stvari. Z Ivanom Markuzziem sta bila prijatelja, z Jožefom pa ne. Trgoval je s slivami. Bil je pri Markuzzijevih zvečer, preden so odpeljali svinjo v Maribor. Bila sta takrat tam tudi Vabič in Koren. Po odhodu od Markuzzija ni bil pri Lizi Kovačič ter ni vabil, naj se pelje zastoj v Maribor. Tudi ni pripovedoval svojih ženi, da gresta z Iv. Markuzziem po trgovca, ki naj prinese s seboj 80 tisoč goldinarjev. O umorjenecu je slišal šele dan po najdbi trupla. Z nekim neznanecem, ki je bil oblečen v vojaško suknjo, je nekoč govoril. Spraševal je, kje je Kurnik. Ne spominja se, kako je neznanec izgledal.

Prečitajo se nato izpovedi Zemljičeve žene, od prve razprave. Kovačičevi ni govorila o nobenem trgovcu. Izpoved mesarja Franca Fišerja pripoveduje o umorjenecu in o nekaterih pričah iz prvega procesa.

Kaj pravijo priče?

Prvega zaslišajo Franca Muleca. Pravi, da ga je blizu Puntigama pri Gradcu srečal neki neznan gospod ter ga povabil s seboj k Sv. Benediktu k Markuzziju. Pot mu bo dobro plačal. Neznanec je imel prstan, kakor so ga našli pri umorjenecu. Govoril je z njim septembra, ne ve točno kdaj, o umoru pa je izvedel pol leta pozneje. Zagovornik ugotovi, da je priča pri porotni obravnavi rekel, da ga je neznanec vabil samo k Sv. Benediktu, ni pa omenjal Markuzzija, kar sedaj izrečno trdi.

Priča Vabič Martin pripoveduje: Dan pred nočjo v Maribor je prišel Markuzzi z vozom po njega, ob 9 zvečer so prišli k Markuzziju na dom; ponoči je deževalo. Pomagal je nalogati svinjo ter se je peljal zraven v Maribor, kjer je imel opravka zaradi lovške puške na glavarstvu. Zemljič ni bil zraven. Neki Hedi je čul Kovačičevo, da je nagovarjala Gečka, naj govori pri razpravi tako, kot so se domenili. O Markuzziju govori, da je bil pošten trgovec, ki je točno plačeval, le nakupoval je, kakor jud. Liza Kovačičeva ni dosti prida.

Nadaljevanje na 2. strani.

Ljubljanske vesti

Amaterski šahovski turnir

V ponedeljek zvečer so se nadaljevale prekinjene partije. M. Vidmarju je uspelo, da je iz izgubljene pozicije prijel pri dobljeno končnico. Šiško je Preinfalk presenetil z lepo kombinacijo, dati je moral kvaliteto in po trdovratnem odporu tudi partijo. Senzacija je napravil Savič, ki je v izgledni poziciji spregledal figuro in se je potem moral seveda kmalu vdati. V tretjem kolu sta končali dve partiji remis. Preinfalk je igral proti Saviču premalo podjetno in je zašel v remis pozicijo. Po mnogo bolj dramatičnem poteku je končala remis partija ing. Prek—M. Vidmar. Prek je Vidmarja z dobro igro spravil v izgubljeno pozicijo in osvojil kmeta. Prvi Vidmarjev poraz že ni bil daleč, toda Prek je med tem nepremišljeno zavil v končnico s stolpi, v kateri je imel Vidmar dovolj šansa, da se reši in se je tudi rešil. Vidmar je tako že tretjič srečno ušel porazu. Partiji Matvejev—C. Vidmar in Šiško—Sikosek nista bili končani. V obeh so pozicije z nekoliko boljšimi izgledi za bele, t. j. za Matvejeva in Šiško. Danes so se nadaljevale prekinjene partije Preinfalk—Matvejev iz drugega kola, Sikosek—M. Vidmar iz prvega kola in C. Vidmar—Šiško iz drugega kola. Trenutno vodi sedaj ing. Prek z 11 točkami pred M. Vidmarjem 9 (2).

*

Umrl je 19. t. m. po daljši, zelo mučni bolezni član križanske moške kongregacije g. Anton Mlakar. Pogreb bo danes, v sredo, ob 2 popoldne izpred mrtvašnice na Vidovdanski cesti. Člani Marijine družbe križanske pospremijo pokojnega sobrata na zadnji poti z zastavo.

Stanje Božene Zirkelbachove, ki se je ponesrečila v nedeljo na Zelenici, je neizpremenjeno slabo. Ker se pa stanje vsaj poslabšalo ni v zadnjih dveh dnevih, je upanje, da se ji morda le obrne na boljše in da bo še okrevala.

Kulinarčna razstava v Ljubljani. V dnevi 5., 6., 7., 8. septembra, to je ob času ljubljanske vele-sejme, priredi Zveza gostiteljskih namestencev Jugoslavije, sekcija Ljubljana, v dvorani Kazine kulinarčno razstavo. Zanimanje za to razstavo je zelo veliko. Poleg gotovih jedil bodo razstavljeni tudi predmeti, ki spadajo na omizje, tako, da bo slika »pogrnjene mize«, popolna. Poleg porcelana, steklenic, poleg modernega jedilnega orodja, bo omizje krasilo cvečje za razne prilike pripravljeno. Poleg modernega namiznega perila, bo perilo z narodnimi motivi; manjkalo ne bo tudi konzerv, sadja, peciva, slaščic, sladoleda, mlečnih izdelkov, alkoholnih in brezalkoholnih pijač, mineralnih vod in sadnih sokov. Omizje bo tvorilo moderno in praktično pohištvo itd. Poleg razstavne dvorane bo prirejen bogato založen bufet. Razstava bo odprta dnevno od 8 do 18. Vstopnina je za osebo Din 5 — šole in večja društva s popustom.

Otroci druge počitniške kolonije ljubljanskih mestnih namestencev se vračajo s 24 dnevne letovanja v Kamni gorici danes, v sredo, ob 18 z avtobusom pred Mestni dom. Starše vabimo, da prilejo po svoje hčerke.

Popravni izpiti. Na uršulinski realni gimnaziji se vrše popravni izpiti dne 26. avgusta ob 8. uri. Učenke, ki niso priložile prošnji izprave, naj ga gotovo prinese s seboj. — Ravnateljstvo.

Vpisovanje v šolo Glasbene Matice ljubljanske bo dne 2., 3. in 4. septembra devno od 9. do 12. popoldne in od 15. do 17. ure v pisarni Glasbene Matice v Gosposki ulici št. 8 I. nadst. V četrtek, dne 5. je razdelitev učencev posameznim učiteljem in določitev urnika, redni pouk v vseh oddelkih in predmetih pa se začne v soboto, dne 7. septembra. V interesu rednega začetka je, da se gojenci vpišejo v dnevih, ko se vpisovanje vrši in takoj začnejo s poukom. — Ravnateljstvo.

Vpisovanje v I. razred obrtno-nadaljevalnih sol v Ljubljani. Solski odbor obrtno-nadaljevalnih sol v Ljubljani obvešča mojstre, vajence in starše, da je vpisovanje v I. razred obrtno-nadaljevalnih sol ljubljanskih v nedeljo 25. avgusta t. l. Pouk v prvem razredu se prične prvi dni septembra. Dan in uro izvedo vajenci pri vpisovanju. Vpisovanje v ostale razrede obrtno-nadaljeval. sol se bo vršilo koncem septembra in pouk teh razredov se prične s pričetkom oktobra.

Solski odbor Združenja trgovcev v Ljubljani naznanja, da se vrše popravni izpiti na trgovskih nadaljevalnih šolih 2. septembra 1935 ob 2 popoldne. Vpisovanje novincev v I. razred se vrši 3. in 4. septembra t. l. v prostorih Združenja trgovcev vsakokrat od

9—12 popoldne. Vsak prijavljeneec mora predložiti spričevalo, da je dovršil najmanj tri razrede srednje ali mešanske šole ali pa višjo narodno šolo. Pri vpisu predloži vsak zadnje solsko in zdravniško spričevalo. Vpisovanje v ostale razrede bo 3. in 4. septembra t. l. istotam, vsakokrat od 2—5 popoldne. Pri vpisu se mora izkazati vsak z lauskim spričevalom in plačati predpisano šolnino v znesku 500 Din. Novinci pa plačajo poleg te šolnine še 100 Din vstopnine. Redni pouk se prične 9. septembra t. l. ob 2 popoldne. Natančni razpored bo razviden na šolski deski. Solski odbor.

Z ozirom na dopis v »Jutru« z dne 20. t. m., podpisani od glavne zveze, pokrajinske zveze in Prvega društva liških posestnikov v Ljubljani, sporocamo našim članom: Društvena pravila so bila oblasno odobrena, občni zbor se je izvršil po potrjenih pravilih popolnoma v redu. Predsednik omenjenih organizacij sam dobro ve, kdo je motil občni zbor in kako ga je moral predsednik teh organizacij zapustiti. Dalje mi ne bomo izgubljali časa z imenovanimi društvi, najmanj pa z njihovim predsednikom. — Društvo posestnikov novih biš v Ljubljani.

Huda nesreča na Brdu. Danes popoldne se je v naselbini na Brdu pri Vienu pripetila huda nesreča. V hiši št. 65 stanuje 25 letna delavka Marija Miklošič, zaposlena v tovarni Saturnus. Miklošičeva je popoldne okoli 10 hotela zanetiti ogenj. V štedilniku pa je bilo še nekoliko žerjavice in to je viliča nanjo spiril iz steklenice. Pri tem pa ji je steklenica v roki eksplodirala. Eksplozija je zanesla Miklošičevi obleko, lasne in končno še kožo po skoraj vsem telesu. Dobil je strahovite opekline po vsem telesu. Poklican je bil reševalni avto, ki je ponesrečenko prepeljal v bolnišnico. Je pa le malo upanja, da bi okrevala.

Topovski strel je večeraj jutraj vzne-miril ljubljance, ki so mislili, da spet nekeje gori. V resnici pa je topovski strel pomenil signal za prostovoljne gasilce, naj pridejo na pomoč pokliceni gasilci. Ti so bili namreč še vedno na straži na pogorišču skladišča za Čekinovim gradom, kjer je še vedno tlelo. Pokliceni gasilci pa je malo in je umevno, da so bili hudo utrujeni. Prostovoljni gasilci so nato prevzeli stražo na pogorišču ter s svojim orodjem in brizgalnimi cevmi dušili še zadnje ostanke ognja.

Cerknica

V nedeljo 18. avgusta se je vršila v dvorani otvortvena prireditev — nekaka akademija — tukajšnjega Prosvetnega društva. Po uvodnih besedah g. kaplana Kovarčiča, ki je dal duška veselju in zadovoljnosti, da se zamore katoliška in slovenska prosveta nemoteno razvijati širši slovenske zemlje, je sledila razporeženju primerna deklaracija »Vstati je čas, ki jo je z zanosom podal Arharjev Lojze. Slavnostni govornik pisatelj g. Javornik pa je v vznešenih besedah poudaril pomen pridobitve poštene svobode za napredek prosvete tako za posameznika, kakor za družbo in državo. Pevski zbori pod spretnim vodstvom g. organista Košnika so podali slovensko pesem tako v ženskem, moškem, kakor tudi v mešanem zboru. Posebno pa je zadovoljil poslušalce kvartet pod istim vodstvom, obstoječ iz gg. konservatorista Gostiše, Košnika, Ponikvarja in Skrlja. Tudi godba gg. Hladnikov je prav zadovoljivo svirala priljubljene slovenske komade. Ves večer je potekel v najlepšem razpoloženju. Ta prireditev je služila kot uvod k nedeljski, za cerkniško prosveto zgodovinski proslavi 40 letnice uspešnega delovanja našega društva. Obširna prireditev, katere spored smo že objavili, naj bo velik praznik za vso Notranjsko. Vljudno vabljeni!

Trbovlje

Smrt pobira. Umrl je brezposelni rudar Bochar Franc, star 43 let, na raku. Smol Jakob, v pokojen rudar, v 71. letu, vsled oslabelosti srca. Pešl Jožef, opok. rud. zidarski mojster, star 68 let, vsled srčne kapi. Pokoj je užival v Petrovčah, pokopali pa so ga v Trbovljah ob lepi udeležbi. Ob veliki udeležbi so pokopali Plaznik Terezijo iz Hrastnika; izdihnila je šele tretji dan po napadu, dasi je imela pet smrtnih ran na glavi. — Rajnikom bodi Bog milostljiv, preostali naša sožalje!

Mariborske vesti:

Polovičarstvo

Maribor, 20. avgusta.

Z debelimi naslovi napovedujeta »Jutro« in »Večernik« nova cestna dela v Mariboru, nove regulacije ulice, zgradbo celih transversal itd. Med drugim se bodo zopet popravljale Kopaliska in Meljska cesta, ki sta bili šele pred nekaj leti tlakovani, sedaj pa naj bi se pri obeh razširili še trotoar. Vsi ti načrti so sicer lepi in koristni, so pa zopet tipičen dokaz za mariborsko polovičarstvo, ki bo postalo kmalu še prislovično. Pri vseh dosedanjih delih opažamo pomanjkanje zaključenosti. Aleksandrovo cesto smo komaj uredili v enem delu, pa se že namerava začeti urejevati druge ulice, dočim bo južna stran Aleksandrove v celoti izmeri se morala čakati kdo ve koliko let. Prav tako je nujna ureditev trga pred frančiškansko baziliko, kljub ureditvi nove promenade je ostal še nerешen vogal Aleksandrove in Cankarjeve. Kako se misli na trajnost del, dokazu-

V Marijino Celje pelje 30. in 31. avgusta »Putnikova« avtocear iz Maribora. Cena vožnje je 200 Din. Prijave sprejema »Putnik« v Mariboru, Aleksandrova c. 35, tel. 21-22.

Pohorska konferenca — kaj se bo rodilo? Na Pohorju se godijo važne reči. V ponedeljek so avtomobili švigali med Mariborom-Slov. Bistrico-Sv. Martinom in prevažali ugledno gospodo. Samo iz Maribora se je peljalo kakih 20 gospodov, iz Ljubljane in Celja pa jih je baje prišlo še več. Sestanek se je vršil na posestvu mariborskega župana g. dr. Franja Lipolda v največjem zatisku in o njem dosedaj še ničesar ni prodrl v javnost. Baje bo rodila »pohorska konferenca«, ki je zasedala tudi večeraj, važne zaključke...

Orjuna — rediviva? Maribor je bil svojecasno znano gnezdo Orjune. Idejno se je prav za prav ves orjunaški pokret vodil iz Maribora, kjer so domovale tudi najbolj strupne napadalne čete, ki so se ovenale na svojih pohodih (Cirilova tiskarna, Trbovlje itd.) z veliko slavo... Zadnje čase se opaža zopet živahno gibanje in stikanje glav v vrstah vodilnih mož, ki so se pomladile z novimi nadebudnimi silami. Po Mariboru se šušlja, da gre zopet za oživiljenje nekdanje Orjune...

Jadralni tečaj se je pričel večeraj na tezenskem letališču. Vodi ga inž. aer. Soštarič, ki je strokovnjak tudi v jadrnem letalstvu, udeležuje se ga pa 11 mladih fantov. Tri jadrnala letala so si fantje zgradili z lastnimi rokami in večinoma tudi s svojimi sredstvi preko zime. Na Mariborskem tednu so imeli letala razstavljen. Mladi letalci se pripravljajo za izpit.

Leto dni ležala v Dravi. 6. junija letos je naplavila Drava ostanke človeškega trupla v Kaferjevem kopalisku. Bile so skoro še same kosti, da se ni dalo razločiti, ali je vtopljenec moški ali ženska. Na vratu so našli zlato verižico z obeskom v obliki tripe-resne detelje. Policija je obesek fotografirala ter ga razposlala vsem oblastem nazvgor ob dravskem toku. Večeraj je prišlo od policijskega komisarijata v Celoven obvestilo, da so na podlagi slike ugotovili ime utopljenec osebe, Mestca maja 1934 je izginila od Sv. Tomaža na Tomaževem vrhu Marija Jerie ter od tedaj ni bilo v njej več glasu. Njeni starši so po sliki prepoznali obesek svoje pogrešane hčerke in so potem potrdili istovetnost tudi, ko je mariborska policija poslala obesek na ogled. Izjavili so, da bodo skušali truplo leto dni pogrešane hčerke prepeljati domov.

Brezposelnega delavca, vdovca, ki mora skrbeti za troje malih otrok, kdo bi vzel na kakršnokoli delo? Prijave sprejema uprava »Slovenca« na Koroški cesti 1.

Umrla je v visoki starosti 74 let zasebnica Ivana Ajdnik. Naj počiva v miru!

Pogrešan. Pred 14 dnevi je odšel od doma vrvarski mojster Gradnik Pavel iz Selnice ob Dravi, svoji pa še sedaj nimajo nobenega glasu o njem. Bojijo se, da se mu je pripetila kaka nesreča in so sedaj obvestili policijo o njegovem nestanku.

Bandit v avtomobilu. Čisto po ameri-kansko je neznanec izvedel drzen roparski napad na Ptujski cesti na Teznu. Ko sta se vrnela zakonca Fišer zvečer proti domu, je privozil mimo osebni avtomobil, v katerem je sedel pri volanu mlajši človek. Avto se je ustavil tik obeh potnikov in vozač je naglo

jeta slučaja z Meljsko in Kopalisko ulico. Obe sta bili tlakovani nedavno. Zakaj se že takrat ni mislilo na razširjenje hodnikov. Ali ni nujnejše, da se končno uredi Koroška cesta in Tattenbachova ulica, kakor da se začnejo razkopavati komaj tlakovane ceste zopet na novo? Ze nekaj let si belijo mestni očeti in prometni strokovnjaki glave, kako rešiti vprašanja prometne skozi Vetrinjsko ulico, kako odpreti zvezo med Marijino ulico preko Vetrinjske in Gosposke s Slomškovim trgom. Dosedanje izkušnje so pokazale, da zaenkrat še prav lahko izhajamo brez teh napovedanih novih zvez, dočim vstajajo na dan čisto nujnejši prometni problemi, ki jih nihče ne vidi. Tisoči hodijo dan za dnem v mesto po cestah in poteh, ki so popolnoma opuščene, bredejo v vročini po prahu do gležnjev, v dežju in zimi pa po blatu do kolen. Vse to bi bilo treba rešiti poprej, pa šele potem začeti z novimi deli, ki niso tako nujna in lahko počakajo še vrsto let.

planil iz njega ter navalil na zakonca z nek-kim železnim predmetom. Možu in ženi je zadal več nevarnih udarcev, iztrgal nato-ženi ročno torbico, v kateri je bila večja vsota denarja, planil v avtomobil in zdrvel po cesti v temo v smeri proti Ptuj. Oblasti vodijo sedaj preiskavo.

Za 10.000 Din klobas ukradli. V mesnico mesarja Pipusa pri Sv. Marjeti so neznanec v noči od nedelje na ponedeljek vlomili ter jo popolnoma izpraznili. Odnegli so raznovrstne klobase in meso v vrednosti nad 10.000 Din.

Celje

Najvišji predstojnik kapucin. reda v Celju. V ponedeljek popoldne je dospel v Celje na svoji vizitaciji po ilirski provinciji generalni minister kapucinskega reda p. Vigilijs Valstagna. Pri sprejemu se je zbral pred kapucinsko cerkvijo in v cerkvi zelo veliko Celjanov. Ko so bile opravljene predpisane molitve, je visoki gost nagovoril zbrane vernike v latinščini, kar je raztolmačil gvardijan p. Ladislav. V svojem govoru je generalni minister posebno poudaril, da je pred svojim odhodom na vizitacijo zaprosil sv. očeta, da bi smel v njegovem imenu podeliti ljudstvu blagoslov, kar mu je sv. oče iz srca rad dovolil in mu naročil, naj pove Slovincem, da jih ljubi res iz srca. Sledil je papežev blagoslov, nato je pa dal visoki redovni predstojnik vernikom poljubiti križ, ki ga je rabil sv. Lovrene Brindiski, prvi general kapucinskega reda, ko je navduševal avstrijsko vojsko zoper Turke. Večeraj ob pol 8 zjutraj je bila v kapucinski cerkvi slovesna sv. maša, katere se je udeležilo mnogo vernikov.

Odkritje spominske plošče gasilskemu organiza-torju Jerneju Vengustu v Skofji vasi. V nedeljo popoldne je bila v Skofji vasi zelo lepa gasilska slavnost. V gasilski dom je bila vzdana spominska plošča pokojnemu gasilskemu organizatorju Jerneju Vengustu. Slavnosti so se udeležile gasilske delega-cije iz cele dravske banovine. Ob 10 je bila sv. maša, katero je daroval g. župnik Lasbacher iz Vojnika, ki je imel ob tej priliki tudi primeren cerkveni na-govor. Po cerkvenem opravilu je pa pozdravil nav-zvoče goste starešina celjske župe g. Ologranc ter tudi orisal pokojnikovo delovanje v župi in izven je. Spominsko ploščo je po primernem odgovoru odkril podstarešina zajednice g. Cerer.

Dobro opremljen vlomilec. V ponedeljek je bil aretiran 29-letni L. Leopold doma iz Lokovca pri Cepovanu. Pri preiskavi je policija ugotovila, da je imel za hlačami skritega mnogo vlomilskega orodja kakor razne vitrihe, diela itd., za pasom je pa imel skrite gumijaste čevlje, katere je uporabljal pri izvrševanju svojega posla. Najprej je izjavil, da se piše Anton Cerne, na podlagi nekega dokumenta, ki so ga dobili pri njem, je svojo prvotno izpoved popra-vil in rekel, da je Lipovškov z Ostrožnega. Doka-zalo se mu je, da je vlomil pri Lipovšku na Lopati in pokradel večjo množico razne obleke, kar je po-tem prodal nekeje v bližini Zidanega mostu. Osumljen je tudi vlom pri Skobernetu v Lijohaj.

Št. Vid pri Ptuj

V našem Slomškovem domu je zopet vse oživilo, večer za večerom doni po širni dvorani doma veselo petje, naši pevci se pripravljajo za spevoigro »Darinka«. Prvič bodo nastopili v nedeljo 25. avgusta ob 15. Igra nas bo peljala tja na Dolenjsko, kjer je v 15. stol. tam ob Krki tlačane zatiral graščak Hrastar in njegova žena Helena. Oder bo popolnoma prenovljen.

Kulturni obzornik

Reformacija in stiki Slovencev na obeh straneh Mure

Hausvalter, pridigar v Petanjicah nam poroča dne 14. julija 1601, da je ob preteklih binkoštnih praz-nikih prišlo mnogo ljudi iz Štajerske, Koroške in Ljubljane k njegovim pridigam.

To dejstvo, da so se morali predikanti in pro-tes-tantski učitelji izseliti iz Notranje Avstrije, je imelo za posledico, da se je luteranstvo v Slo-ven-ski krajini razširilo z veliko naglico, ker jih je mnogo pregnancev poiskalo tukaj svoje zavetje in vneto delovalo za luteranstvo. S pomočjo ogrskega plemstva so se sedaj luterani polastili tudi katoli-ških župnih cerkev v Slov. krajini.

Že poprej pa najdemo na posestvu grofa Bat-thyanja, kjer se je v tem času osnovala tudi protestantska tiskarna, kot tiskarja Ivana Man-delica, ki je od leta 1575 do 1582 deloval tudi v Ljubljani. Ko pa je dal njegovo tiskarno nadvoj-voda Karel v Ljubljani zapreti in ga samega iz-gnati iz Kranjske, si je Mandeljce poiskal delo na Ogrskem pri grofu Boldžiarju Batthyanyu. Toda tu je ostal samo do 1585. Tiskale so se same madjar-ske knjige. Tudi te kasneje tako leta 1588 kakor tudi od leta 1595—1597 si je Ivan Mandeljce po-iskal zavetje na Batthyanyjevem posestvu v No-vem gradu in to pod zaščito Boldžiarjevega sina Franca.

Med temi obojestranskimi živimi stiki, se po-javijo v Slovenski krajini tudi protestantske slo-ven-ske knjige iz Kranjske. Tako nam naš pisatelj »Starin« poroča, da so kranjski kramarji po hišah ponujali po nizki ceni Trubarjeve in Dalmatinove knjige. Na drugem mestu zopet piše, da je vsak farar (predikant) v Slovenski krajini pridigal iz kranjske knjige Dalmatinove »Postile« t. i. kršćan-

sko-evangeljske pridige iz leta 1578. (Pri tem je zakrivil zmotu, ker ta prevod sta preskrbela Seba-stijan Kralj in Jurij Jurisich in ne Dalmatin.) Ven-dar prof. Kidrič dvomi, da bi bila ta prekmur-ska tradicija za 17. stoletje na splošno točna. Vsaj že okoli srede 17. stoletja so bili v šoli in cerkvi v rabi rokopisi (pesmi) v domačem prekmurskem narečju, ki pa nimajo s kranjskimi pesmaricami menda nobene zveze.

Dejstvo je, da so ti stiki iz reformacijske dobe v veliki meri vplivali na politično-kulturne, pred-vsem pa na verske razmere v Slovenski krajini. Zato ne bo smel nihče prezreti teh stikov iz refor-macijske dobe, kar jih je omenjeni članek v »Ju-tru«, če bo hotel izčrпно in objektivno raziskati in opisati stike Slovencev na obeh straneh Mure od najstarejših časov do danes. Jože Maučec.

Lope de Vega

(Ob 300-letnici največjega katoliškega dramatika.)

Danes praznuje s španskim narodom vred-vo kulturni svet tristoletnico smrti velikega ka-toliškega pesnika. In njegovi tristoletnici smrti naj bodo posvečene sledeče vrstice.

Rodil se je v Madridu dne 15. 11. 1562 kot potomce stare kastiljske plemiške rodbine. Prvo izobrazbo so mu dali oo. teatinci v cesarskem kolegiju: njegovega rojstnega mesta in 12 leten deček je že pisal pesmi in drame. Nato se je po-vestil na vseučilišnih modroslovju. Pozneje se je udeležil vojnega pohoda na Azorske otoke. Kma-lu nato so je preselil v Madrid. Tu so je zapletel — poln mladostne podjetnosti in nepremišljeno-sti — v razne ljubavne pustolovščine in kavalerske spore, tako da je moral zapustiti Kastilijo. V tem času je poslal kralj Filip II. svojo veliko armado proti Angliji. Med udeleženci je bil tudi Lope de Vega. Po nesrečnem izidu tega podjetja se je vrnil pesnik v domovino, se poročil z neko plemkinjo in živel več let v Valenciji, pozneje pa kot tajnik vojvode Albe (vnuka znamenitega voj-skovodje) v Albi de Formes. L. 1596 mu je do-

volila vlada, vrniti se v Madrid. Tu je upravljal zaupne službe pri raznih dostojanstvenikih in z njimi potoval po Italiji. Ko mu je umrla žena, se je poročil znova in živel v srečnem zakonu do smrti edinega otroka in žene. Tedaj je vstopil l. 1613 v tretji red in sprejel mašniško po-svečenje. Kljub bridkim razočaranjem v življenju je ostal tudi kot redovnik vever in živahen. V tem času se je razširila njegova pesniška slava po vsem svetu. Obhodovali so ga vsi. Cerkevna inkvizicija ga je celo v priznanje zaslug za ka-toliško vero izvolila za svojega člana, postal je apostolski pronotar nadškofije v Toledo, in papež Urban VII. mu je podelil čast doktorja hogo-slovja in viteza malteškega reda. Umrl je v Ma-dridu dne 21. 8. 1635.

Lope de Vega spada med najgenijalnejše in najplodovitejše pesnike vseh časov. Obenem je najizrazitejši idejni predstavnik svojega nara-da, pristni Španec po krvi, srcu in duhu. Zato za-sluzi častni priimek »čudež svetla«, katerega mu je dal že njegov mlajši tovariš Calderon. Kot li-rik posnema v številnih sonetih, staneah, odah, elegijah, gazelah in romaneah najboljše italijan-ske in domače vzorce. V svojih epskih pesmih se navdušuje za boje in zmague kristjanov v tretji križarski vojni; slika angleškega pomorskega Dra-keja kot ljubelega sovražnika Španije; slavi sponin nesrečne škotske kraljice in zaveznice Špancev Marije Stuart; riše pripristo, pa srečno življenje pastirjev in kmetov itd. Zanimajo ga verske sno-vi in antična mitologija. Smisel za zdrav humor kaže zlasti »lunaška« pesem — Krvava bitka mačk. Napisal pa je še celo vrsto romanov, no-vel, legend in poučnih del.

Predvsem slovi Lope de Vega kot začetnik španske narodne drame. Po lastnih naved-bah je spisal okoli 1500 dramatskih del najraz-ličnejše vsebine in oblike. Od teh je izšlo v letih 1604—1647 v tisku 478 (28 zvezkov); 112 komedij so izšli novejši španski književni zgodovi-narji. Mnogo del je ohranjenih le v posameznih izvodih oziroma v rokopisih; še več pa se jih je

razgubilo po vsem svetu. Tako je našel n. pr. nemški pesnik Stefan Zweig še letos o veliki noči Vegov rokopis »La corona de Ungaria y la injusta venganca« (1631) v Budimpešti.

Drame so deloma posvetne, deloma duhovne. Vsem je skupno to, da se pesnik ne ozira na pravila in vzglede starih grških klasikov o enot-nosti časa, kraja in dejanja, vedno sledi le svo-jemu trenutnemu razpoloženju in pesniškemu navdahnjenju. Zato se prizori pogosto spreminja-jo in nimajo prave notranje zveze. Tudi značaji oseb niso vedno ostro očiščeni in si večkrat nasprotu-jejo. Na drugi strani pa se kaže ravno v tej pro-sti obdelavi snovi vsa veličina njegovega duha. Skoraj vedno — zlasti v posvetnih komedijah — se menjajo predigre ali slavitve in medigre ter resni in smešni prizori, tako da se gledalec ni-kdar ne utrudi. Stih i in rime so mnogovrstni, vedno pa čudovito gladki in naravn i. Izvrsno po-zna pesnik vrline in slabosti svojega naroda. — Spretno in nazorno opisuje vse sloje: hlapce, de-lavce, kmete, uradnike, duhovnike in plemiče. Zlasti ljubi — po tedanjem okusu — prebrisane uslužbence, ki se norčujejo iz svojih gospodarjev, roparje in zarotnike, ki nosijo pod dolgimi plašči skrita bodala, in zaljubljenice, ki najdejo pota iz sredstva v vseh položajih. Osnovna načela, ki jih kot pravi Španec vedno povdarja, so: zvestoba do cerkve in domovine, čast in ljubezen.

Največji sloves med svojimi rojaki in v vsem katoliškem svetu pa si je pridobil Lope de Vega z verskimi dramami, imenovanimi autos. Kot glo-boko veren sin cerkve opisuje v njih s pesniškim zanosom krasote nebes in strahote pekla, življe-nje in dela svetnikov, čudeže in legende, pred vsem pa — v autos sacramentales — nepojmljive skrivnosti sv. maše in navzočnost Odršenika v podobli kruha in vina, na kar je »Slovenec« ža opozoril v svoji kongresni številki.

Tako je postal Vega eden največjih katoli-ških dramatikov vseh časov in narodov in njego-v spomin bo živel večno. Dr. V. Travner.

Zasačeni cerkveni tatovi

Minoritski župnik v Ptuj u. Svet je že dolj časa opazoval, da manjka iz nabiralnika, s katerim pobira cerkovnik med službo božjo milodare in ki se je redno hranil v zakristiji v velik omari, denar. Skušal je priti uzmovičem na sled, kar se mu je končno posrečilo. Zadevo je prijavil policiji, ki je odposlala policijskega stražnika Marka Peklarja, da zasači tatove. V to svrhu se je stražnik skril v spovednico in prežal. Čakal je skoraj eno uro. Ko so se pojavili v zakristiji trije fantje ter se prepričali, da je vse tiho in mirno, je eden od njih odprl omaro, v kateri se je nahajal nabiralnik z denarjem.

Takoj nato je stražnik smuknil iz spovednice in prijel tatu v trenutku, ko je imel v rokah polne pesti denarja in hotel oditi. Uzmovič se spravil na policijskega stražnika, kjer so ugotovili njih identiteto in jim pošteno izpraskali vest. Dognalo se je, da so nepridipravi ta zločinski posel opravljali že čez eno leto in znaša nastala škoda več tisoč dinarjev. Tatovi so vsi mlajši mladoletniki iz ptujske okolice in radi tega njihovih imen ne moremo objaviti. Prijavljeni so sodišču. Župnija Sv. Petra in Pavla pa bo od sihdob imela precej večje dohodke za svojo cerkev.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčica.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Lepa prireditev na Golniku

V nedeljo 11. avgusta t. l. je priredila Krajevna protituberkulozna liga Križe-Golnik veliko veselico na prostem, ki se je razvila v pravo narodno slavo. Je to prva taka prireditev v okvirju lige. Ze zamisel veselice je bila dokaj izvirna. Sodelovali so pevske zbori iz Gorice, Križa, Koverja, Trstenika, Tržica in Podbrezja, ki so v prostem tekmovalju pokazali, kaj vse premore postrtovalnost pevovodij in pevcev. Mirno moremo reči, da so vsi zbori izvajali svoje pevske točke neoporečno dobro. Zelo prisrčan je bil tudi nastop šolskih malečkov iz Križa, ki so s svojim korajžnim nastopom izzvali navdušeno ploskanje. Zelo primerna je bila tudi zamisel veselice brez vstopnine tako, da se je je mogel udeležiti res vsakdo. Prostor je bil idealen za tako prireditev, urejen in okrašen tako, da bi lahko paradiral v vsakem mestu. Razsvetljava, katero je dal na razpolago g. Born, naravnost razkošna. Za jedajo in pijačo je bilo res dobro in solidno preskrbljeno in cene so bile take, da si je lahko vsakdo kaj privoščil. Pridno so pomagale tudi pacientke, ki so trenutno v zdravilišču in čigar stanje jim je to dovoljevalo. Samo ob sebi se razume, da je glavna skrb organizacije in dela slonela na ramah vodstva zdravilišča, ki je dalo na razpolago vse osebe, ki je bilo ta dan službe prosto, od šefa pa doli do zadnjega strežnika. Le takemu organiziranemu sodelovanju je bilo mogoče doseči to, kar se je doseglo.

Veselo je obiskalo ogromno število občinstva. Kar cele procesije so se valile v nedeljo popoldne po vseh potih, ki vodijo na Golnik. Iz Ljubljane je prišel ravnatelj dr. Bohinjec, predsednik Narodne protituberkulozne lige v Ljubljani in z njim mnogo ljubljancev; lepo število udeležencev je bilo tudi iz Kranja. Častno so bili zastopani tudi gg. duhovniki iz bližnje okolice, ki so tudi s svojim zgledom privabili večje število faranov.

Po končanem oficielem sporedu se je nadaljevala prosta zabava pri pogrujenih mizah. Zbori so, menja je se, prepevali narodne pesmice, vmes je lepo svirala tržiška godba. Okrog 22 zvečer so se ljudje začeli mirno razhajati in ob 22.30 je bil veselili prostor prazen, kakor so bile prazne vse zaloge jedade in pijače. — Posebne pohvale vredno je omeniti, da ni bilo nikakega nepotrebnega in kvarnega pijančevanja in s tem združenih običajnih incidentov. Žeteti bi bilo, da bi vse naše prireditve potekle tako, in gotovo bi kronika naših nedelj bila lepša kot je. Prireditve je popolnoma uspela v gromtnem in moralnem oziru in žeteti je lo, da bi se take veselice v okvirju lig vršile tudi drugje.

Smrt pod avtomobilom

Ptuj, 19. avgusta.

Danes ob 4 popoldne se je dogodila smrtna nesreča na cesti v Budino pri Ptuj. Tovorni avto Viktorja Jerko iz Črnuče je vozil proti Ptuj. Nasproti mu je privozil posestnik Petrovič z vozom sena. Ker pa se je začel konj plašiti, je stopil Petrovič z voza in držal konja za uzo. V trenutku, ko je avto pasiral konja, se je konj tako hudo prestrašil, da je vrget Petroviča naravnost pod avto, ki ga je popolnoma zmečkal in je bil pri priči mrtve. Sodna komisija je odredila, da se truplo prepelje v mrtvašnico v Rogoznici, kjer se vrši jutri obdukcija. Petrovič je bil šele 49 let star, ugleden posestnik ter zapuščal ženo in sedem otrok. Kolikor se je moglo ugotoviti, ne zadene krivda nikogar, in je nesrečo povzročil gol slučaj.

Pod „lašinami“ se je zadušil

Krško, 19. avgusta.

26 letni Završek Alojz iz Bregov, ki je bil zaposlen skupno z več delavci pri gradnji savskega zidu (škarpe) v Krškem, je odšel danes zjutraj z voznikom Barbičem Janezom po snope vrba (lašine) v »Štarsko vrbinjo«. Visoko naloženi voz je Završek med vožnjo oprl vsled valovitih tal baš na ogroženi strani. Vseled neznanje kotanje je prišel voz iz ravnesja in se prevrnil na Završka, tako da ga je povezano snopje vrbja skoro neprodušno pokrilo in se nesrečnik pod visoko gomilo, ki ga je silno tlačila k tlom, niti geniti ni mogel; le parkrat je še zaklical vozniku na pomoč: »Janez pomagaj!« Prvi je prihitel na pomoč mizar, mojster g. Ferencak Josip in še njegov sin Josip, ki sta s postrtovalno naglico razvalila snopje na vse strani in odkrila nesrečnika, ki pa je bil že mrtve vsled zadušenja, dočim je imel le manjšo poškodbo na glavi. Po ogledu komisije so truplo prepeljali v videmsko mrtvašnico, od koder ga nameravajo svoji prepeljati domov in pokopati na farnem pokopališču v Leskovcu. Pokojni Završek Alojz je bil znan priden in pošten fant, zapuščal mater in še dva brata. Domačin, naše »skreno zatej!«

Smrtna posledica pretepa

Ljubljana, 20. avgusta.

Uprava ljubljanske splošne bolnišnice je danes javila državnemu tožilstvu, da je davi ob 3 umrl 23 letni čevljarški pomočnik France Erlah iz Koverja pri Kranju, ki je bil večerj pripeljan v bolnišnico, ker ga je nek oročnik zabodel z bajonetom v prsa tako, da je bila rana smrtno nevarna. Na kirurškem oddelku so zdravniki skušali ohraniti

Erlaha pri življenju, toda zaman. Državno tožilstvo je za popoldne odredilo sodno obdukcijo Erlaha v mrtvaški veži bolnišnice. Erlah je neposredno postal žrtev alkohola in poboja. V nedeljo so v Koverju fantje pozno v noč popivali, nato pa so se mnogi alkoholizirani vsled žganja na cesti spili. Po kratkih besednih prepirih so zapeli svojo žalostno pesem koli, remeljni in noži. Bila je na vasi pravcata fantovska bitka, ki se je udeležilo okoli 15 fantov. Orožniška patrulja je imela mnogo opravka, da bi napravila red in mir. Toda bojeviti fantje so se strnili proti orožnikom v enotno fronto in so navalili na orožnike, ki so sneli puške, in z nasajenimi bajoneti skušali ohraniti sebe pred hujšim napadom. Erlah se je zagnal v nekoga oročnika, ki je nastavlil v silo bajonet, na katerega se je potem Erlah nasadil. Močno krvavec se je zgrudil na tla. Prenesli so ga najprej v domačo hišo, nato so poklicali iz Kranja zdravnika, ki je poškodovanca dal prvo zdravniško pomoč ter odredil, da so ga prepeljali v Ljubljano.

Koledar

Sreda, 21. avgusta; Ivana Franciška Santalska, vdova. Zaduži krajece ob 4.17. Herschel napoveduje dež.

Osebnosti

— Povšhan je za gozdarskega svetnika v 5. skupini in šefa gozdarske uprave v Kranjski gori inž. Bogomil Sinkovec, gozdarski svetnik v 6. skupini in šef iste uprave.

Novi grobovi

— V Peklu pri Mariboru je umrl graščak Peter Magerl, v starosti 74 let. Pokojnik je bil župan občine Pekel. Mnogo se je udeleževal v gasilskem društvu v Peklu, ki ga je radi njegovega vneta delovanja imenovali za častnega člana. Svoji družini je bil dober oče. Pogreb bo v četrtek, 22. avgusta ob 16. Njegovo truplo prepeljejo v rodbinsko grobnico, ki se nahaja v Poljanah. Blag mu spomin! Zaluječim svojim naše globoko sožalje!

— V Mariboru je večerj umrl Nezmeskal Viljem, akademik-medicinec. Pokojnik je umrl v najlepših letih. Med ljubljanskimi študenti-medicini je zavzemal važno vlogo in je bil dalj časa predsednik njihovega strokovnega društva ter se je kot tak mnogo trudil za napredek ljubljanske medicinske fakultete. Med svojimi tovariši je bil zaradi svojega blagega značaja in priključnega nastopa zelo priljubljen. Pogreb bo v četrtek pop. ob 3 izpred mrtvašnice splošne bolnišnice v Mariboru. Naj v miru počiva!

— Na Dolu pri Borovnici je umrl posestnik g. Ivan Borštnik. Pogreb bo danes ob 4 popoldne na župno pokopališče v Borovnici. Naj mu sveti večna luč! Zalujecim naše iskreno sožalje.

— V slovenjegraški bolnišnici je umrl g. Valentin Tekave, posestnik v Topolšnici, brat misijonarja g. Davorina Tekave v Ljubljani. Naj v miru počiva!

Ostale vesti

— Stoletnica Davorina Jenka se bliža in se bo novembra meseca v njegovem rojstnem kraju v Cerkljah vršila spominska slavnost. Kot skladatelj naše državne himne »Bože pravde« in »Naprej zastava slave« zasluži, da bi mu postavili spomenik ali vsaj lep nagrobnik država.

— Razvite zastav na kongresu Jadranske straže. Kakor smo že poročali, je v znak priznanja poklonil Nj. Vel. kralj Peter II. Oblastnemu odboru JS v Ljubljani zastavo, kateri bo tudi kumoval ob svečanem razvitu na Kongresnem trgu v Ljubljani dne 6. septembra popoldne. Ob tej priliki bodo blagoslovljeni in izročeni tudi številni prapori pomladka JS mladinskim jadranskim organizacijam drugih banovin. Tudi PJS iz dravske banovine, ki svojih praporov doslej še niso razvili, prejmejo blagoslovljenje ob tej priliki. Se sedaj hite mnogi PJS z naročili, da bodo na tako svečan način razvili svoje kongresne prapore. Slavnosti razviti novih zastav bodo prisostvovala vse zastave JS in PJS v državi. Samo dravska banovina šteje nad 200 praporov! Pomladki, ki se bodo z naročilom podvzicali, bodo lahko ob tej priliki razvili svoje prapore!

— Vozne olajšave in popusti za časa kongresa Jadranske straže od 5. do 9. septembra v Ljubljani. Za časa kongresa JS je dovolilo ministrstvo železnice za obiskovalce kongresa znatne popuste. Za zdaj sporočamo, da imajo člani JS na vseh železnica v naši državi za potovanje v Ljubljano 60% popust, zastavonoše pomladkov s spremstvom pa potujejo brezplačno. Podrobna navodila bomo še objavili.

— Za zgradbo novih cerkev v Zagrebu. V nedeljo je nadškof koadjutor dr. Stepanec v zagrebški katedrali nabiral denarna sredstva za gradnjo novih osmih župnih cerkev. V njegovem nabiralniku je bilo okrog 25.000 Din. Razen tega so verniki darovali mnogo dragocenosti, zlata, srebra in nakitov. Neki vernik je daroval sam 12.000 Din. Ostali zbiranci so nabrali tudi okrog 25.000 Din.

— Državni konservatorij v Ljubljani. Vpisovane za šolsko leto 1935-36 se vrši v dneh od 2. do 7. septembra dnevno od 9. do 12. ure v kons. pisarni v Gosposki ulici št. 8 I. nadstr. Vse podrobnosti so objavljene na razglasni deski v veži zavoda. — Ravnateljstvo.

— Posestnikom novih hiš. »Društvo posestnikov novih hiš« priredi dne 15. septembra t. l. ob 10 popoldne v dvorani hotela Union zborovanje posestnikov novih hiš iz

vse dravske banovine. Ker bomo na tem zborovanju obravnavali jako pereča vprašanja, ki zadevajo izrecno novo hišno posest, zato naj ta dan nobeden posestnik nove hiše ne ostane doma.

— Iz podkoneškega kota. Med Podkorenem in Katečami je drugi izvirek Save, ki se razliva na široko po dolinici približno poldrugi kilometer. Ako bi se to barje v primeren kanal zreguliralo, bi se pridobilo lepo polje, samo volje je potreba, ko narod sam ne zmora stroškov. Kmet tega kota ima itak premalo poljedelstva, to, kar ima, mu pa ne zadostuje, ko so njivice tako velike, da človek iz enega konca njivice na drugi lahko pljune. Če je moral izgubiti pašnike v okolici Trente, naj bi se mu pomagalo, ker je tudi živinoreja močno nazadovala. Upamo, da bodo merodajni faktorji naš glas upoštevali.

— Kongres združenja učiteljstva za defektno deco v Ljubljani se vrši dne 23. in 24. avgusta. G. prometni minister je dovolil za vse člane, ki se udeležijo kongresa, 75 odstotni popust od 21. do 27. avgusta. Udeleženci kongresa kupijo na odhodni postaji polovično vozovnico in zahtevajo pri blagajni železniško legitimacijo. Kupljena polovična vozovnica velja za brezplačni povratek in se torej ob prihodu v Ljubljano ne sme oddati. Pri povratku mora biti na železniški legitimaciji potrdilo predsednika skupščine, da se je član združenja skupščine udeležil.

— Drž. I. deska meščanska šola v Ljubljani (Prule) — pričetek šolskega leta. Popravni izpiti se pričnejo 29. avgusta ob 8. — Vpisovanje za novo šolsko leto bo 2. in 3. septembra od 8—12. K vpisovanju mora priti tudi oni učenci, ki so se že ob koncu prejšnjega šolskega leta začasnno vpisali. K vpisu mora vsak učenec prinesiti zadnje šolsko izpisevalno in davčno potrdilo, novo vstopilski učenci pa tudi krstni list. Šolniki je plačati takoj ob vpisu. Vse ostale podrobnosti so razvidne iz »Izvestij« tuk. Šole za minulo šolsko leto in iz razglasa na deski v veži šolskega poslopija. — Upraviteljstvo.

— Motnje v železu in črevesu, šepanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, ometičenost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefovec« grenčice.

— Zrtev noža. Večera je ljubljanska bolnišnica sprejela 43 letnega kajzarja Edvarda Jakliča z Golega nad Igom. V nedeljo so se na neki gasilski veselici možki nekaj stepli in pri tem je Jaklič izkupil več vbojčja-jev z nožem. K sreči so njegove rane lažje značaja.

— Mati oproščena, hčeri v kriminal. Pred malim kazenskim senatom ljubljanskega okrožnega sodišča se je večera vršila kralja obravnava proti 74-letni bivši babici Tereziji Pire z Lese. Bila je obtožena zločina zoper življenje in telo. Kristino Lengerjevo je »operiralac« z nekim ostrim orodjem, ki ni bilo desinficirano ter je nato nastopilo zastrupljenje krvi, in je Kristina čez nekaj dni umrla. Obtoženka je zanikala vsako krivdo, navajajoč, da sploh ni poznala Lengerjevo. Med obravnavo se je dognalo, da je dejanje zakrivila njena hčerka Antonija Amanova. Državni tožilec je zato predlagal kazenski progon proti Amanovi, mati pa je bila oproščena. Druga hčerka je med obravnavo po krivem prisegla in zato je državni tožilec tudi proti njej predlagal zapor zaradi krive prisige. Mati, ki se je nahajala v preiskovalnem zaporu, je bila puščena na svobodo, hčeri pa sta romali v kriminal.

— Izpred kazenskega sodišča. Mladi Gorican Artemij L. je 12. julija letos ukradel v Ljubljani Josipu Ravnikarju 2.500 Din vredno moško kolo. Bil je pred kazenskim sodnikom-podpejnim okrožnega sodišča obsojen na 4 mesece zopora. — Zaradi žaljenja priče so v kazenskem zakonu določene prav stroge kazni. Janez Zupan, posestnik iz Hlebe pri Leseh je 15. decembra lani na hodniku okrajnega sodišča v Radovljici po neki obravnavi žalil pričo Pavlo Burjo z besedami: »Ti si po krivem prisegla.« Zaradi žaljenja priče obtoženi Zupan je tajil, da bi bil izrekel te besede, priznal pa je, da je dejal: »Te bo že Bog kaznoval, ker nisi kot priča govorila resnice.« Zupan je bil obsojen na 14 dni strogega zopora in 120 Din denarne kazni.

— Enoletni trgovski tečaj v Ljubljani. Kongresni trg 2. II. nadstropje (Trgovski učni zavod), je dosegel v preteklih letih pri svojih učencih najboljši uspehe. Zavod razpolaga z najmodernejšimi programom, ki ga izvajajo samo prvostopske moči. — Istotam se vrše razni večerni, jezikovni, strojeopisni, stenografski in drugi specijalni tečaji. Zavod daje ustmeno ali pismeno vsa pojasnila brezplačno. — Priporočamo!

Ptuj

Iz kapucinskega samostana. V Ptuj u se je te dni mudil kapucinski general p. Virgil, ki je nadzoroval ptujski kapucin. samostan. Smrtna kosa. V Ptuj u je umrla Hedvika Rodošek, zasebnica, stara 80 let. Blag ji spomin!

Ljutomer

10letnica Katoliškega doma. Fantje in dekleta, da ne boste pozabili na 8. sept. Vsi iz domače fare moramo tega dne biti zbrani okrog Katoliškega doma. Naš novi prapor je naročen. Tako bo lep, da boste ponosni nanj. Ob pol 9 bo zbirališče pri Katoliškem domu. Z godbo odkorakamo v stristopih k pozni maši. V cerkvi pridiga in blagoslov novega prapora. Bomo že se izdali, kdo nas vse običe tega dne. Dekleta narodne noše (dečve) si pripravite in rdeče nageljne za sebe in za fante. Po maši bo slavnostno zborovanje na travniku za Katoliškim domom. Med drugimi govori tudi dr. Holnec, ki je govoril pri otvoritvi Katoliškega doma pred desetimi leti. Nekaj častnih članov bomo ob tej priliki imenovali, one, ki so nam Katoliški dom postavili. To zborovanje naj bo pravi prosvetni tabor za Ljutomersko okolico, ormoški kraj in Prekmurje. Sosedna društva iz imenovanih krajev, ali ste ukrenili vse potrebno po zadnji okrožnici, katero ste dobili od nas? Razmislijte in nam poročajte, koliko vas pride. Vsi morate priti, fante in dekleta, saj ste bili vsi tudi pred desetimi leti pri blagoslovlitvi našega doma. Z nami boste veselili lo bo prva blagoslovitev novega prapora po oživilju naše ljudske prosvete. Ko bi vi vedeli, kako bo drag in lep, bi nam tudi kak denarni prispevek poslali. Saj vemo, da boste po svojih močeh, kajne? Hvaležnost za hvaležnost! Tudi oni, ki ste zadnji čas dobili pismeno prošnjo s položnico Okrajne posojilnice v Ljutomeru, boste prispevali kak dar. Prosimo lepo! Čekovna šte. 10.746, 8. septembra pa na svidenje v Ljutomeru pri blagoslovlitvi našega prapora.

Sirotišnica za Dolenjsko v Smihelu

Novo mesto, 18. avgusta.

»Slovenec« je že obširno poročal o tej akciji, zato upamo, da je vsa dolenjska kakor tudi slovenska javnost v glavnem informirana o tej široko potezni akciji. Vsakdo bo priznal, da je za našo Dolenjsko sirotišnica res nekaj prepotrebne in tako važnega, da proti taki akciji in taki visoki zamisli ne more biti nikakega ugovora.

Da bo stvar izpeljiva, nam jamčijo imena odbornice tako ozvega kakor strsega odbora. Se najbolj pa nam jamci blagoslov našega nadpastirja. Poudarili smo že, da bodo sirotišnica ne bo samo velevažna in prepotrebna ustanova, marveč bo tudi lep spomenek hvalečnosti nekdanjih učenk in gojenk samostanske šole čč. sestrar za njihov trud ob 50letnici obstoja njihovega zavoda, v katerem je tisoče deklet v tej dolgi dobi dobilo toliko duhovnih dohrov, da jih še danes spremljajo na njihovi življenjski poti.

Kakor se gorčično seme razraste v močno drevo, tako se je na prvi pogled morda malo smela misel, porojena v hvaleznem srcu nekdanje učence samostanske šole, učiteljice guč. Matohove Roze, razrasla v razmeroma kratkem času v mogočno akcijo, ki se razpieta svoje veje po vsaj deseti in zavzema vedno večje kroge.

Da se je dala temu gibanju tudi aekaka zunanost in da se je javnost ponovno in na privlačen način opozorila na resnično delovanje, je smiselni itk na pobudo in s sodelovanjem novomeških igralcev iz Prosvetnega doma vzprijel prelepi Hofmansthal-Zupančičev misterij »Slehnika«. Bilo je res lepo! Kaj takega nismo pričakovali. Ob koncu igre med slovesnim zvonjenjem kapiteljskih zvonov in po zadnjih akordih žalilčne fanfare se je mnogobrojna množica tilko in mirno razšla z zavestjo, da je privržen prvi, čeprav le skromen kamen za bodočo sirotišnico.

Ozi odbor združenih bivših učenk smiheljskega zavoda za zgradbo sirotišnice za Dolenjsko v Smihelu si šteje v dolžnost, da se na tem mestu zahvali vsem, ki so tako postrtovalno sodelovali in pripomogli, da je prireditve, katere čisti dobiček je namenjen izključno le za bodočo sirotišnico, tako moralno kakor gromtno dobro uspela. Bog povrni stotero!

Novo mesto

Vpisovanje vajencev in vajenk v obrtno nadaljevalno šolo v Novem mestu za šolsko leto 1935-36 bo v nedeljo 25. avgusta 1935 od 9—12 popoldne v pisarni obrtno-nadaljevalne šole. Redni punk se bo pričel po uredbi o organizaciji strokovnih nadaljevalnih šol že v nedeljo 1. septembra 1935. Po čl. 37. omenjene uredbe je dolžan službodavec (mojster) svojega učenca sam privedi v šolo ter predložiti vse potrebne listine: krstni list, spricevalo o poslednjem šolanju, učno pogodbo.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

12 v zakramentu vse sladkosti za melani zbor z orglimi žložit Stanko Premrl, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena Din 20.— Ti napipi so bili kmalu po vojski izdani kot »Tantum ergo« z latinskimi besedilom in so bili že nekaj let razprodani. Ker se nekateri obredi že vršijo v domačem jeziku, tako tudi blagoslov po rimskem obredu, zato je Jugoslovanska knjigarna izdala teh 12 nappevov s slovenskim tekstom. Napipi so popolnoma neizpremenjeni Vsi se odlikujejo po izredni koncepciji, kakor da so izklesani iz žlahtnega kamna in vltiti iz drage rude, da ne veš, kateri številki bi dal prednost. Še posebno veličastne in mogočne številke so 7, 9, 10 in 12. Večina nappevov je prijenja tako, da se glasovi vrstijo: sedaj poje sopran, potem alt in sopran, bas, mogočen unisono zbor, pa zadnji v lepi 4 glasni harmoniji cel zbor itd., kar skladbo posebno povzdigne in učinkuje povečja. To zbirko toplo priporočamo vsem zborom, ker je izbira precej bogata.

Naznanila

Ljubljana

1 Nočno služba imajo tekmarci: mr. Bakarič, St. Jakoba trg 7; mr. Rman, Miklošičeva cesta 20 in mr. Gortus, Mastec.

1 Fantovski kraker v Slovenskem mladinskem domu na Kodeljevem bo imel danes ob 20 svoj prvi rodni sestanek. Priidite vsi!

Celje

1 Predavanje za akademike. V četrtek, dne 25. 4. m. bo ob 20 zvečer predaval v Celjskem domu akademik g. Vladimir Pavšič o »umetnosti in sodobni družbi«. Vse akademike pozivamo, da se tega sestanka sigurno udeležijo, ker je zadnji pred obimnim zborom DJA v Celju.

Dragi kraji

Govilsko četa Arja vas priredi v nedeljo, dne 1. septembra t. l. obdajno letno slavnost z veselico, združeno z delno župno valjo v Petrovce in Arjo vas.

Poizvedovanja

Dvačlan knjižica na ime Leopold Kovač je bila zgubljena večera v Hlaski ulici. Najdite! se prosil, da jo prinese v uredništvo.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 21. avgusta 12 Operetni venčki na ploščah: 12.45 Poročila, vreme: 13. Čas, obvestila: 13.15 Rusko-kozaška pesni na ploščah: 14. Vreme, sporoči, borza: 15. Za tisto in za tosto (Magistrav trio): 15.49 Pogovor s: 16.45. 17. Čas, vreme, poročila, sporoči, obvestila: 19.20 Nacionalna ura: 20. Naše plošče: 21. Čas, vreme, poročila, sporoči: 22.10 Veseli zvoki za veselo ljud: (Radijski jazz).

Drugi programi:

Belgrad: 11 Glasba Male zveze: 13.15 Radijski ozkester: 16. Koncert na ploščah: 18.30 Narodne pesni poje Dragica Milovanović: 17.30 Duševna higijena in alkohol, predavanje dr. Miloša Popovića: 19.15 Nacionalna ura: 20. pesni poje guč, Elza Stajnhart: 20.20 Čiaski sime-fonijni orkester: 20.45 in operete: 21.25 Toulouse: Od-lomski iz operet. — Veliki koncert: 19. München: 20. Regionalni iz operet: 20. Bruxelles: 21. Palermo: 24. Frankfurt. — Instrumentalni koncerti: 18. Deutschlandsender: 18.30 Riga: 18.30 Regional Program: 18.30 Berlin: 19.20 Ljasko: 20.30 Luxembourg: 20.15 Bukarešt: 22.45 Hamburg: 20.45 Stockholm: 20.45 Königsberg: 20.45 Praha: 21. 20.45 Bukarešt: 21.45 Varava. — Plesna glasba: 19.30 Regional Program: 19.30 Monte Ceneri: 22.30 Regional Program: 22.30 Vratilavni: 22.30 Strassburg: 22.30 Ka-lomburg: 23. München: 23. Drotvich. — Italijanska p-staje prenašajo danes ob 19.40 v Italijansko: »La Bolo-nia v Firenze«, jutri »Zdravne poti«, v petek »Pontoj-ska Jama«.

Mitsui

japonski baron - najbogatejši človek sveta

Navajeni smo, da mislimo, da so največji bogataši sveta Rockefeller, Ford, Morgan. Američani so znali prikazati svetu to trojico za najbogatejšo na svetu. Resnično, kdor je videl velikansko Fordovo mesto tvornice v Detroit z armado 200.000 delavcev in kdor pozna velikanske trgovske zveze Rockefellerja in Morganova bančna podjetja, si ne more misliti, da bi bil kdo še bogatejši. V Ameriki je Rockefeller še zmeraj najbogatejši, saj premore milijardo dolarjev.

Vendar je glede na bogastvo zdaj drugače in ni nič več Amerika tista, ki bi imela najbogatejšega človeka in ni Rockefeller najbogatejši na svetu. Odkar smo se pobilje seznanili z Vzhodom in z »rumeno nevarnostjo«, se je spremenilo tudi naše mnenje o najbogatejših ljudeh.

Slišali smo o človeku, ki se z njim pač ne morejo kosati Rockefeller in Ford in Morgan. Bogastvo nizama iz Haidaraba da je desetkrat večje kot Rockefellerjevo. Predvsem je največ vredno v pravičnih draguljih tega indijskega kneza, ki je zares pravi pravcati Nabob. Več stoletij so nizamovi predniki kopičili velikanske zlate zaklade in dragulje in jih naložili po obokanih kletih, kamor pridejo samo tisti, ki poznajo posebna znamenja in izreke. S tem bogastvom bi si nizam lahko kupil vso Evropo.

Nekateri pravijo, da je maharadža iz Bhopala še bogatejši; brez dvoma pa je bhopalška kneginja najbogatejša žena sveta. Osemindeset demantnih rudnikov je njena last. Pa je gospa maharana tako bogata, da niti noče izkoriščati teh rudnikov... Le, če bi za kake izredne prilike potrebovala kak poseben dragulj, ga ji pri-

nesejo iz rudnika, kakor zdaj oni veliki, predragoceni demanti, ki ga je prejel angleški kralj ob svojem jubileju od nje v dar.

Vendar — tudi ti ogromni pravični zakladi maharadžev so le majhni spričo bogatije japonske družine Mitsui. Poglavar hiše Mitsui, baron Takakimi je pač nekronani kralj daljnega Vzhoda. Družina Mitsui je svetovna sila, ki se z njo ne morejo kosati niti Rockefeller in ne Ford ne Morgan. Podjetja družine Mitsui tvorijo zvezo, ki prav do pičice obdaja ves svet. Od Njujorka in Londona, od Berlina in Pariza, od Buenos Airesa in Kapstadta se širijo podružnice hiše Mitsui ko silne gospodarske armade, ki polagoma podjarmiljajo ves svetovni trg. Banke in trgovska podjetja, plantaže in rudniki, tvornice za orožje in za blago vodi družina Mitsui. Prav tako imajo člani te družine v oblasti uvoz bombaža in imajo v vsakem pomembnejšem mestu sveta svoje zastopnike in zaupnike.

Človek bi mislil, da taka mogočna svetovna bogatija pač nima nasprotnika. Pa je vendar na Japonskem še ena taka denarna sila — in to je tvrda Mitsubishi, ki se kosa s hišo Mitsui. Politčne spletke na Japonskem so zaeno dvoboj med družinama Mitsui in Mitsubishi. Mitsubishiji svetujejo previdno in prizanesljivo politiko; Mitsuiji pa pospešujejo radikalno politiko nacionalistov, da bi tako prodali več in več sirovin v blagu. Družina Mitsui podpira močno vojaško stranko; tako je Japonska zasedla Manžurijo in Kitajske province. Dolež so bili Mitsuiji močnejši in so prej ko slej največja in najvplivnejša denarna moč na zemlji.

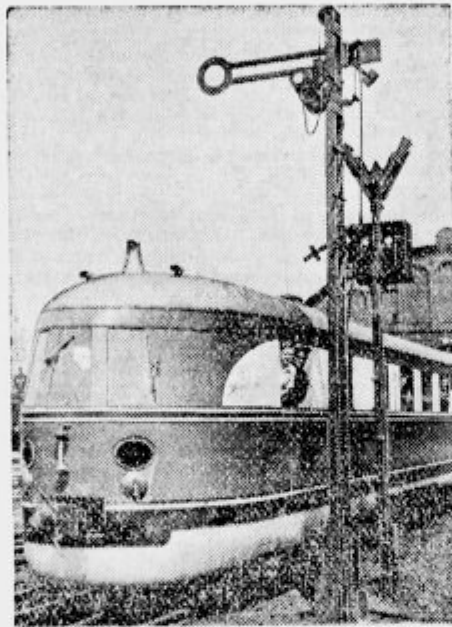
150 km severno polarnega tečaja

Pater Armund Clabaut, ki deluje med Eskimi severno Hudsonbaya, in ki je med njimi tudi prezimoval, poroča iz Churchill (Manitoba, Kanada), da je došel 1000 km severno od Churchill. Drugo leto meni dospeli s svojim sobratom do nekega eskimskega plemena, ki biva kraj magnetskega severnega tečaja. Za božič je bil v neki ledeni koči. Segavo je njegovo poročilo, ko pravi: Pri dijati samih zmrihlih rib in sirovega karibuja (kanadskega jelena) človek ne sluša. O tem sem se sam prepričal. Vendar sem dognal, da je meso, ki je zmrihnilo pri 60 do 67 stopinj mraza, precej trdo za zobe. Najprej sem ga moral zmleti med dvema kamnom, da sem ga mogel požirati. Tako nudo je bilo mrazu, da je petrolej zmrihnil v svetiljki. Meni je zmrihnilo pet prstov in na nogah sem ves ozebel. — Apostolski vikar Hudsonbaya, kjer deluje p. Clabaut, sedaj potuje z misijonsko ladjo »Pij XI.«, da nadzira svoje daljne postojanke. Če bo mogel, bo nadaljeval vožnjo do Fox kanala in do Baffinlanda, kjer deluje mladi p. Bazin, čigar misijonščice je pred letom uničil požar in ki od l. 1930 živi popolnoma osamljen. Zdaj meni priti skoč do 150 km severno polarnega tečaja. Edina misijonska postojanka, do katere more se civilizacija, je baš Churchill. Tu morejo opazovati Eskimi ljudi belega plemena, ki se vsak teden pripeljejo z vlakom, ki ima tudi spalne vagone. Neki krščanski Eskim, ki ga je neki misijonar privedel spomladan v Churchill, se je izrazil o belokožcih: »Ti belci so zelo brihtni. Znaajo zidati velike hiše, tako velike, da se ti zavrti v glavi, preden prideš na vrh. Znaajo tudi napraviti, da druge hiše, ki niso visoke, pač pa zelo dolge in kjer najdeš vse: postelje, kuhinjo, jedilnico, shrambo postavijo na tračnice in jih poženejo v tek. Znaajo napraviti take žlice, da z njimi kopljejo po zemlji in tudi globoko v vodi. Znaajo narediti ogenj, ki ga ni videti, a ga povsod nosijo s seboj v neki vrvi. Da, celo v majhno steklenico zapro ogenj in se svetijo z njim. Zal, pa še ne znaajo moliti — niti o veliki noči.« Ta opazka priča, kako vpliva na te prirodne ljudi slabi zgled kristjanov, ki so pozabili na svojo vero.

Slepi potniki

V Indiji je največ slepih potnikov, to se pravi takih, ki se vozijo in ni ne plačajo, takih je na leto nič več in ni manj ko 10 milijonov! Ti slepi potniki so seveda iz najubožnejših slojev, ki zares ne morejo plačati niti pare prevoznine. Vlada je izdala razne odredbe in prepovedi in kazni, a vse nič ne zaleže. Ni drugega, ko da konduktarji zatisnejo eno oko in teh slepih potnikov ni ne vidijo, čeprav jih dobro vidijo, kako se skrivajo. —

Zanimivo pa je, da je bil neki Francoz, Eugene La Framma, ki je največ »po slepem« potoval, in sicer ni za 68 tisoč kilometrov vožnje niti beliča plačal. Vozil se je z ekspresnimi vlaki, z letali in najmodernejšimi ladjami — brez vozovnice. Večkrat so ga zalotili, kaznovali — a on spet po starih potih.

Najnovejši »vlak na blisk«, ki je hitrejši ko naj-
urnejši ekspresni vlak.

Ljudje so večji in težji

Po sedanjih opazovanjih so ljudje sedanjega časa večji in močnejši kot so bili pred leti. Ze malčki, ki pridejo v prvi razred, so za glavo večji kot so bili prej. A razlike je opaziti že od l. 1919 dalje! Sestletni otroci so bili l. 1919 — 108 cm visoki, zdaj so pa 115 cm. Sedanjí 14 letniki so že gospodje, ki merijo 155 cm; l. 1918 pa so imeli 143 cm. Isto s težo. Sestletniki iz leta 1918 so tehtali po 18 kg; iz leta 1933 pa imajo po 20 kg. In 14 letni; leta 1918 samo 34 kg; letos — 42 kg! Pri odraslih ne opazimo toliko razlik, vendar so pojmi o velikosti in teži tudi pri njih drugačni, kot so bili pred več leti. Tisto: Kolikor em imaš čez meter, toliko kilogramov moraš tehtati — ne velja več!

Sv. Beda - vremenoslovec

Znanstveni časopis angleške meteorološke (vremenoslovske) družbe je nedavno sporočil, da je bil učeni angleški benediktinec Beda, ki je umrl pred 1200 leti, prvi angleški zgodovinar in ustanovitelj angleške meteorologije. V njegovih številnih spisih so članki o vremenu, oblakih, snegu, o toči, zraku, blisku, rosi, o mavrici in vetrovih. Dasi njegovi članki niso nič več moderni, vendar je sv. Beda zbral mnogo snovi za pobudo kasnejših raziskovanj vremenoslovja.

Velikanski požar petrolejskih tankov pri Kronstadtu v Rumuniji, kjer sta trčila dva vlaka.

Indijska smrt

Ze 75 let je Anglija v Indiji, a ničesar še ni ukrenila zoper smrt Indije: zoper gobavost ali lepro. Če bi gobavost prešla v čaj ali — gorje! — v bombaž — tedaj bi vlada brez dvoma takoj začela pobijati gobavost.

Toda radi ljudi? Ljudje so v Indiji poceni... Nekaj zavetišč je, ki so jih ustanovili zasebniki za gobavce, a ti nimajo zadosti sredstev. In na univerzah na klinikah je radi proučevanja nekaj »gobavih sob«. Tako je 7500 gobavcev na varnem, ozioroma, drugi — zdravi — so na varnem pred 7500 gobavci, ki jim strežejo pravi pravcati angeli, saj se bodo oni tudi prej ali slej nalezli gobavosti.

A kaj je število 7500 spričo — po uradnih seznamih v Kalkuti — števila 600.000 gobavcev. Samo v Bengaliji je vsak 700 človek gobav. Štiri petine gobavcev je v Indiji brez oskrbe, to se pravi, da je v Indiji pol milijona gobavcev brez postrežbe, brez podpore. Pol milijona, ki raznaša gobavost dalje!

V Bombaju ali Kalkuti moreš komaj prehoditi kako cesto, da te ne bi nadlegoval kak nesrečnež, ki mu je gobavost odrla roke ali noge, ki je poln ran, kot bi jih žaga odčesnila od kože. Polno je ljudi, ki jim je obraz po mače izmalčen, ki imajo segnit nos ali gnojna lica. Ko strahovi se trhljajo po cestnem blatu. Le malo jih je, ki bi imeli ropotuljico okrog vratu v znak, da so gobavi. Saj bi si z ropotuljo ne mogli niti kruha naberačiti in bi od lakote umrli.

Ponoči ležijo po cestah, skupaj z zdravimi. Nekateri ostajajo doma in zastrupljajo svojece. Ze petdeset let se gobavost stalno razširja in veča. Kako bi se sredi gneče na cesti ubranil majcenih lusk, ki se luščijo s kože gobavcev? Z luskami se naleže gobavosti. Neki angleški uradnik jo je dobil, ko je jedel solato z vrta gobavega vrtnarja.

Indijski podkralj je dal razglasiti, naj pobirajo prostovoljne prispevke za pobijanje gobavosti. Treba bi bilo zbrati tri do štiri milijone mark. A nabrali so le 75 tisoč mark. Tako pač ne bodo izgnali gobavosti.

Ta razglas je povzročila novica, da je zavod za tropsko zdravstvo v Kalkuti iznašel zdravilo za gobavost, nekakšno olje iz nekega drevesa, ki raste v Asamu in Burmi. Nekaj zdravnikov je pa odkrilo drugo olje v indijskih drevesih, ki se pomeša z onim oljem in ga vbrizgavajo gobavcem pod kožo. Če bolezen še ni preveč na višku, je to olje zares zdravilno — in nekaj upanja je vendarle.

Čeprav je Indija dežela nepismenosti, se novice vendarle naglo razvedo. Niti niso bila še znanstvena poročila o novem zdravilu končana, ko je že cela množica gobavcev prihajala ponj.

Strahovita so poročila iz zavetišč za gobavce. Na postajah, kjer so gobavci tik pred smrtjo, grgraje pojejo umirajoči: »Spet bomo občutili lepo vročino! Spet bomo občutili lepo vročino!« Zmeraj te edine besede. Saj to je, po čemer hrepenijo: da bi s svojo kožo, ki že ničesar več ne občuti, spet občutili vroče sonce Indije; vsaj to, da bi občutili, pekočo vročino domovine...

V nekem drugem zavodu za gobavce je daroval vsak gobavec po eno ano (kak dinar) za pogrebca, ki bo kasneje odnesel njegovo truplo — ali kar bo še ostalo od njega — na prostor za sežiganje mrlčev. Ko so pa zvedeli za novo zdravilo, niso več dajali denarja pogrebce...

Kakšna bolezen, ko si njene žrtve naberačijo denar za lasne grobarje!

Izkopnine v Lateranu v Rimu

Enrico Josi, profesor papeškega zavoda za krščansko prazgodovino sporoča, da so končana izkopavanja v srednji ladji lateranske bazilike. Dognali so, da so tla bazilike nad ruševinami velikega poslopja, ki je bilo nekoč eniški kazino telesne straže Septima Severa (193—211). To je bila dvonadstropna hiša, kjer so v pritličju našli kose pisanega marmorja, več stebrov, plošč in stenskih opazev. Ko so kopali pod stensko ladjo bazilike so našli temeljno zidovje nekdanje bazilike, ki jo je prvič dal zidati cesar Konstantin (323—332). Zdaj je dognana vsa zgodovina o začetkih in razvoju lateranske bazilike v Rimu, ki se je naši romarji brez dvoma spominjajo.

★

»Fido, aló sem, ali bi rad, da se bo vlak prevrnil?«

Laval bi rad Marijani više obesil kruh, a na desni in levi mu nagajajo.

Zdravnik: »Prosim, kdo najdelj čaka?«

Krojač (z računom): Jaz že eno leto, gospod doktor!

V Mehiki - zmeraj isto

Ze večkrat smo bili opozorjeni, naj nikar preveč ne zaupamo mehiškimi obljubam, da bi se ondi glede na vero kaj izpremenilo. In zares so najnovejša poročila iz Mehike taka, da je za katolicizem ondi takšno življenje kot prej. Novi poljedelski minister n. pr. je izjavil inozemskim listom: »Glede na versko vprašanje ne morem reči drugega ko to, da vse zavisi od notranjega ministra in od ministra za prosveto.« Minister prosvete »a je odredil, da naj se mladina še dalje vzgaja v socialističnem duhu. Mehiški list »El Universal« poroča: »Po vsej republiki se spreva grozeče javno mnenje. Kdo si ga je izmislil, kdo ga je vzpodbudil? Kaj je to, kar je nenadoma vzbudilo ljudsko dušo? To bo pač narodna zavest, ki se je prebudila in ki zahteva, da je kultura nad barbarstvom, da se krivica ukloni pravici. Mogoče je sedanjí predsednik Cardenas spremenil način svojega vladanja za hip, da bi uspaval javno mnenje, kar pa ne spremeni splošnega položaja. Nasprotno, še nevarnejše je, ker bo tiste sile, ki jih je tiranstvo zbudilo, spet razorožilo, da bodo otopele ko prej.« Tega mnenja je tudi ameriški protestantski taj »Cerkvene zveze«, ko pravi: »Odkar je v Mehiki nasprotje med cerkvijo in državo dosseglo višek, je država bolj in bolj odločena, da uniči vse katoliške in protestantske cerkve. Vlada bo zmeraj taka, da bo bolj in bolj zatirala cerkve in versko življenje, pa čeprav bodo tudi mirne dobe vmes.« Vse pa je sad boljše vizma, ki neumorno deluje zoper Boga.

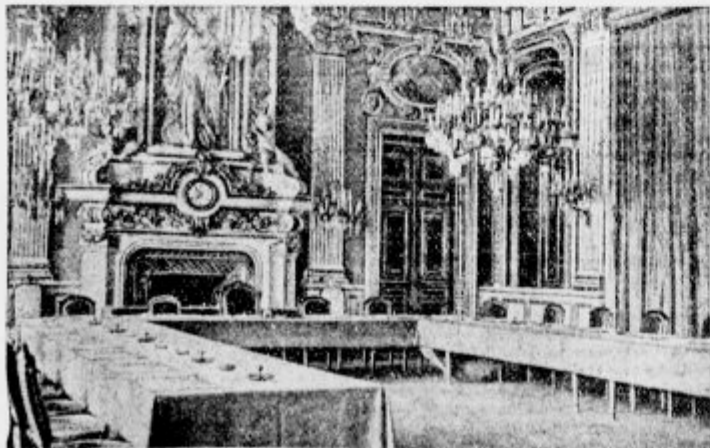
Drzna letalka Elly Beinhorn je v 14 urah preletela progo iz Nemčije v Istanbul (Carigrad) in nazaj!

Katoliški misijoni na Kitajskem

Na Kitajskem je zdaj 89 škofov, od teh je 14 Kitajcev. Ondi je tudi 8 kitajskih apostolskih prefektov in 14 inozemskih. Katoliških duhovnikov je 4014, od teh je 1647 Kitajcev. Več ko polovica 1148 redovnikov-lajikov, je tudi kitajskega rodu. Mimo teh je še 3319 domačih in 1831 inozemskih redovnic. Tistih, ki se pripravljajo na sv. krst je 465 tisoč. Vseh katoličanov je na Kitajskem 2 milijona 702.468; lani se je to število povečalo za 78.908 duš.

»Mi je prav žal, dragi moj, a jaz se ne smem kopati prej, ko eno uro po zajtrku! Še deset minut počakajte!«

V tej dvorani palače Quai d'Orsay v Parizu so se preresetavala in neljubo končala vprašanja o Abe-
linji.

Gospodarstvo

Železnice nesejo največ v Sloveniji
Ugotovilne zagrebške revije

Gospodarska in socialna revija »Ekonomist«, ki jo izdajajo v Zagrebu priznani gospodarski znanstveniki, prinaša v svoji avgustovski številki poleg ostale bogate vsebine, vsebne, vsebne številke o rentabilnosti jugoslovanskih državnih in zasebnih železnic, ki so v eksploataciji države. To bo menda prvi prikaz razdelitve železniških dohodkov po krajevnih ravnateljstvih, ki je dan na

	Belgrad	Ljubljana	Sarajevo	Subotica	Zagreb
Potniški promet	136.114.222,81	95.698.855,54	41.926.200,57	78.869.456,95	137.331.452,16
Blagovni promet	302.544.211,00	348.155.628,08	119.263.348,69	250.633.292,91	370.212.074,20
Skupaj	438.658.434,41	443.854.484,22	161.189.639,36	329.502.748,96	507.543.526,36
Razmerje napram celokupnim dohodkom (1.881.048.803,31 dinarjev)	23,3%	23,5%	8,5%	17,5%	27,2%

Na posamezna ravnateljstva odpade železnice: Belgrad 2624,1 km, Ljubljana 1146,8 km, Sarajevo 1465,2 km, Subotica 1900,1 km, Zagreb 2189,9 km.

Rentabilnost 1. km. proge je tedaj značala:

Belgrad	167.279,50 Din
Ljubljana	334.717,80 Din
Sarajevo	110.012,— Din
Subotica	173.413,30 Din
Zagreb	231.765,60 Din

Kvociet kilometrske rentabilnosti: Ljubljana 33,1, Zagreb 23,1, Subotica 17,3, Belgrad 16,7, Sarajevo 11,—.

Iz teh podatkov se vidi, da so železnice v Sloveniji najdohodkovnejše v Jugoslaviji in da na področju ljubljanskega železniškega ravnateljstva obstoja izredna obremenitev materiala in ljudi.

(»Ekonomist«)

Železnice v Sloveniji imajo izreden zemlje-

razpored, ki je javnosti. Zato je objava sama že izvala veliko zanimanje v gospodarskih krogih tako na Hrvaškem kakor tudi v drugih krajih.

Po objavljenih podatkih v »Ekonomistu« so imela tedaj posamezna pokrajinska ravnateljstva v proračunskem letu 1934—35 naslednje prevozne dotoke v dinarjih.

pisni položaj, radi katerega so privabile 71 vsega tranzita na svoje gravitacijsko križišče: severo-zahod-jug in severo-vzhod-jug (tudi pač zapad-vzhod). »Ekonomist« sam ugotavlja, da ima ta izredni promet za posledico preveliko obremenitev železniškega materiala in tudi osebja. V primeri z drugimi ravnateljstvi je torej oboje, material in osebje, izredno obremenjeno. To so dejstva, ki jih morajo upoštevati tisti, ki vodijo prometno politiko. Ko bi vsaj končno prodrli misel, da bi gibal vlake v Sloveniji premostil iz domačih premostovnikov, da bi tako bilo zagotovljeno življenje našim rudarjem.

Glede železniškega materiala na področju našega ravnateljstva, naj samo omenimo, da vozovi, iz katerih se pri nas sestavljajo potniški vlaki, spadajo že davno na povsem lokalne proge, ako že ne v zaslužni pokoli. Včasih smo videli tudi pri potniških vlakih kak moderen (Pullmanov) voz, ki se je pripeljal k nam na račun reparacij, danes pa ni več sledu za njimi.

Pregledniki izvoznega sadja

Za pregled izvoznega sadja so bili postavljeni nastopni komisariji za nakladalne postaje ob železniški progi **Pelzel—Šoštanj**: Košan Ivan, posestnik v Družmirju postaja **Šoštanj**; Košan Ivan, posestnik v Družmirju postaja **Pesje—Velenje**; **Paka**: Stopar Vinko, nadučitelj v Velenju, za postajo **Pesnica**; **Fras** Franjo, posestnik in ekonom v Dobronju, za postajo **Pesnica—St. Ilj**; **Mermolja Stanko**, ekonom v St. Ilju v Slovenskih goricah, za postajo ob **Moškanjcu do Ormoža**; **Košir Ivan**, srečni kmet, referent v pok. v Podgorcih pri Vel. Nedelji, za postajo ob železniški progi **Limbuš—Fala**; **Šumenjak Janko**, upravnik banovinske trstnice v Pekrah, postaja **Limbuš**, za postajo ob sv. **Lovrenca—Trbnj**; **Mravljak Ivan**, ekonom in sadjar v Vuhredu, za postajo **Središče**; **Kolaric Anton**, predsednik občine Središče, za postajo ob žel. progi **Bučecovci—Gor. Radgoni**; **Glazer Joško**, upravnik banovinske trstnice v Kapeli, postaja **Slatina Radenci**, za postajo **Gor. Cmurek**; **Šumandeli Josip**, ekonom v Veliki.

V vseh ostalih krajih, ki niso navedeni, kakor tudi v primeru osebnih izprememb zgoraj imenovanih, vrše posle komisarija za pregled in razredbo izvoznega sadja pristojni sreski kmetijski referenti. Ta odredba velja do nadaljnjega in se z njo izpremeni dosedanja odredba v tej stvari. Za svoje delo sprejemajo člani komisije, komisariji in sreski referenti nagrade v znesku Din 80,— na dan, iz sredstev državnega budžeta. V krajih za katere ni postavljen komisar, izvrši pregled in razredbo pristojni organ ob izvoznikovih stroških za pot.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Ministrski svet je glasom rešenja Ministrstva trgovine in industrije od 15. avgusta 1935 odobril Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani na njeno prošnjo temeljem od nje predložene, od pregledovalne komisije Ministrstva za trgovino in industrijo, sestojee iz vodilnih uradnikov Narodne banke, Državne hipotekarne banke in Pošne hranilnice, pregledane in proučene razčiščene bilance odlog plačil za daljino dobo 6 let. Obrestna mera za stare vloge je določena poenoti z 2. marcem

1934 z 2%. V razčiščeni bilanci odpisuje banka vse količine dvomljive terjatve ter v kritje teh terjatev znižuje svojo delniško glavnico za Din 30.000.000. Na 20.000.000 Din znižana delniška glavnica se lahko zviša v smislu rešenja ministrskega sveta ponovno na Din 30.000.000, eventualno pa tudi na 40.000.000 Din z izdajo 4% prioritetnih delnic, ki bodo uživale glede dividende in izplačila glavnice prednost pred stariimi delnicami. Vpis nominala 10.000.000 Din prioritetne glavnice je bil že do sedaj zagotovljen od starih velikih vlagateljev zavoda, ki so se z ozirom na boljše obrestno mero teh delnic prestavljali odločiti, pretvoriti večji del svojih naložb v prioritetne delnice. Ni pa govora o tem, ker za to tudi ni potrebe, da bi se vlagateljem proti njihovi volji njihove vloge pretvarjale v prioritetne delnice ali v posebni rezervni sklad.

Z odobrenjem odloga plačil veljajo za Ljubljansko kreditno banko določila uredbe o zaščiti denarnih zavodov z dne 24. novembra 1934, po kateri bo banka v bodoče poslovala ter poleg obrestil vseh starih vlog pričela tudi z izplačili starih — v prvi vrsti manjših — vlog, o čemer bo sklepal v bližnjem času upravni svet. Zadevni sklepi se predložijo ministrstvu v odobrenje.

Od starega poslovanja po določitih uredbe popolnoma odvojeno novo poslovanje banke se razvija zelo uspešno. Nove zaloge pri zavodu dosega že skoraj vsoto 50.000.000 Din, kar je gotovo naj več razveseljiv pojav, ki dokazuje, da se po vrača zaupanje v naš najstarejši slovenski bančni zavod, ki 24. t. m. praznuje 35-letnico svojega obstoja. Del teh novih sredstev ima banka stalno

Kdor starosti ne čista, ni vreden, da bi starosti učkal. — Mlajši mislijo, da so vsi stari norci, stari pa vedo, da so mladi nori. — Nobenemu ne štejmo let, dokler v življenju kdo »steje« — (Pre-govor.)

Dobro mleko zmrzuje že pri pol stopinje nad ničlo; ako zmrzuje pri ničli, je to dokaz, da je pomešano z vodo.

Z ruskimi boljševiki miž leče šampanjec, ruski kmet pa mora tisto jesti, kar njegova živina in še lakote umira. To je rdeča svoboda, enakost in bratstvo!

Naznanjamo vsem tužno vest, da je naš oče, gospod

Ivan Borštnik

posestnik na Dolu pri Borovnici

dne 19. avgusta nenadoma umrl.

Pogreb se bo vršil dne 21. avgusta ob 4. uri popoldne na župno pokopališče v Borovnici.

Dole pri Borovnici, 20. avgusta 1935.

Zalujoči ostali.

PEVČEK

Ljubzenska zgodba mlade duše

103

»No, in če veš, da boš moral umreti, čemu hočeš nagniti mojega sina, da bi se onesrečil za vse življenje? Kakšno življenje to v redu bosopotecev! Mrtvičiti se, postiti se, dati se teptati kakor pes! In živeti brez doma in brez žene — in morati beračiti! In v tako življenje naj izročim svoje dete, svoje najmlajše, najdražje dete? Nikdar in nikoli! — Ah Bog, kako preprosto je vse to v luterskih deželah!«

Ivanu je gospe tako žal. Dobrodušni, okroglasti obraz ji je ves star od bolesti in vzburjenosti. Kaj naj ji reče? Mati je! Saj se še mačka brani. Stisne skupaj kolce prstov na kolena in raztre rahel drget, ki se ga loteva. Potem začuti, kako trdovratno čaka Jurko, kaj bo odgovoril.

Tedaj pride čez en kakor sproščeno iz temne zagate. Jasna sila potlači njegovo plahost ob tla in mu odpre bogato globino, ki se sam ni vedel zanjo. Začne govoriti in voščeno blede shujšani obraz mu zažari iz vseh proušne.

»Milostljiva gospa pravi zato tako, ker ne ve, koliko blaženstvo je vse to. Mi ne verjamete — nikoli nikjer na svetu ni nič tako veseleje in sončnega kakor ljubiti Boga. — In čim več žrtvuje človek, tem bolj je srečen, tako da trpljenja sploh več ni. — Ko bi le mogli Boga prav od srca ljubiti!«

Božja blaženost mu sije iz oči. Jurkova mati pa meni vedno bolj gorjupo:

»O, on lahko tako govori! Kaj neki ve on v svojih letih o trpljenju? V tej reči mora že verjeti nam stariim,

da je trpljenje, ki je večje kakor njegova ljubezen do Boga! In potem, — kaj ima on, kar bi moral zapustiti? Za njim ne joka mati! On bo pač fantič, ki je pisal o njem Jurko, da ga je pobral pater na cesti!«

Ivan prikima:

»Saj meni ni bilo treba dosti zapustiti. In trpljenje — je bilo vse sama radost.«

Za časek posedi se tiho med molčečimi ljudmi in zre skozi okno. Iz padajočega mraka se mu odražajo roke in obraz bleščeče blede. In tedaj vidi mahoma, da mu iznad presrečnih oči raste čelo srmo in bolestno, kakor da nosi nevidno trnjevo krono in da mu goreče brepenjenje razjeda skoraj že otroška usta. Ob prozornih sencih se mu igrajo blede, smrtne sence.

To je človek, ki je izpil kelih že skoraj do dna. Bo pač vedel, ali je bil ta kelih gorjup ali sladak. Pač ne bo prazna beseda, ako govori o sreči.

Tako tiho je v sobi, da je slisati hitro dihanje Jurkovo. Mala ura, ki niha na steni, začne nečakano biti. Ivan se zdrami in težka tesnoba mu razbini vedrino, ki mu je bila kar bruhalna iz sra. Kaj tako strme vanj?

Vstane in prosi:

»Ako je prav milostljivi gospe, bi zdaj šel. Čas je. — Mati izgubljeno pokima in Ivan polahko odvega proti vratom. Svit večne svetiljke ga obsije, preden izgine.

V sobi pa buljijo drug v drugega in molče. Slednjic gospod pl. Bissingen zavzdihne, si potegne preko čela in gre iz sobe.

Ne vedo prav za prav, kaj se je zgodilo. — Otrok je sedel med njimi in govoril nekaj čudovitih besed. In zdaj so jim utihnila srca, kakor da so videla čudež.

»Tiste dni —«

razpoložljiv, deloma pa so plasirani v skladu s strogoimi določili omenjene uredbe v izključno kratkoročne posle ter služijo nova gotovina in iz novih sredstev plasirani denar po določitih čl. 17 uredbe prvenstveno za zavarovanje novih upnikov, ki uživajo na ta način pri svojih naložbah v zavodu posebno varnost.

Več zaposlenih

V mesecu juniju tega leta je bilo v vsej naši državi pri podružnicah osrednjega urada za zavarovanje (SUZOR) zavarovanih 585.130 delavcev in nameščencev, od tega 424.853 moških in 160.275 žensk. Proti prejšnjemu mesecu je število zavarovanih naraslo za 18.391 članov in proti juniju 1934 pa za 16.489 ali v odstotkih 2,90; proti številu članov v istem mesecu leta 1933 je število zavarovanih za 47.935 višje. Največji absolutni narastek nasproti letu 1934 kažejo okrožni uradi v Splitu (33.000 več zaposlenih delavcev), v Sarajevu (2712) in v Subotici (2215). V odstotkih znaša narastek v Splitu 18,67% in v Subotici 12,11%. Manj zaposlenih je bilo na področju okrožnih uradov v Banjaluki, in sicer za 2312, to je 11,18% in v Skoplju za 670 manj. Število pri zasebnih bolniških blaginjah je naraslo predvsem pri Trgovskem bolniškem in podpornem društvu v Ljubljani (za 570 članov), relativno kaže narastek tudi Blagajna beogradske trgovske omladine (za 12,12%). Povprečna zavarovana meza je znašala 21,56 Din in je bila proti lanskemu letu manjša za 0,65. Skupni zavarovani zaslužek je znašal 315,36 milij. Din, proti 305,94 v mesecu maju 1935, odnosno proti 315,77 milij. Din v mesecu juniju lanskega leta.

Konkurzi po banovinah. Po podatkih Društva industrije in veletrgovcev v Ljubljani je bilo v času od 1. do 31. julija otvorenih konkurzov v posameznih banovinah: v dravski 2 (2 v istem času lanskega leta), v savski 3 (3), v vrbski 0 (0), v primorski 0 (2), v drinski 0 (4), v zetski 1 (0), v domavski 0 (3), v moravski 1 (1), v vardarski 0 (4), Belgrad-Zemun-Pančevo 1 (0). Prisilne poravnave izven konkurza so bile razglašene: v dravski banovini 0 (1), v savski 4 (9), v vrbski 0 (2), v primorski 0 (2), v drinski 1 (3), v zetski 0 (1), v dunavski 2 (8), v moravski 0 (0), v vardarski 0 (1), Belgrad-Zemun-Pančevo 1 (0).

Dobave. Ravh. drž. rudnika Velenje sprejema do dne 28. avgusta ponudbe glede dobave 60 m gonilnih jermenov, 50 kg čistega angleškega košila, 2 komada krmilnih batov za parni lvoznost stroj, 3000 kom. sodarskih zakovic in 35 plošč iz črne pločevine. — Vrši se pri študenturji dravske divizijske oblasti v Ljubljani dne 22. avgusta t. l. licitacija za nabavo 4448 m drv za mariborsko garnizijo in 288 m drv za pljuško garnizijo.

Bilance, tednik za pravilno knjigovodstvo, ki izhaja v Zagrebu (Gunduličev 18), vsebuje v zadnji številki nekaj zanimivih člankov o napakah našega knjigovodstva.

Zvezno razstavo rodovniške živine priredi Zveza živinorejskih selekcijskih organizacij za svetloisasto (simentalsko) govedo v Murski Soboti, dne 8. septembra v Murski Soboti. Razstavljenih bo nad 200 glav najboljših rodovniških živine. O priliki te razstave bo tudi tekma vprečnih krav in bikov, da se bo lahko ocenilo našo živino tudi na delovno sposobnost.

Razstava družstva »Zivalec«. Kot vsako leto, bo tudi letos v okviru letošnjega jesenskega velesejma v Ljubljani od 5. do 16. septembra, to marljivo društvo rejcev malih živali priredilo svojo razstavo. Te razstave zanimajo vsakogar, saj so male domače živali naše najboljše prijateljice. Razstavljeni bo perutnina, golobi, kuni in sploh male rejne živali. Posebni oddelek tvori velika razstava koz in ovc.

Kolkujte poslovne knjige! Trgovska zbornica v Ljubljani je razposlala trgovcem opozorilo, da so finančna ravnateljstva prejela nalog, naj izvedejo najstrožjo kontrolo nad kolkovanjem trgovskih knjig. Kolkovati je treba samo one knjige, ki se

morajo voditi po določitih zakona. Za naše banovino pride v tem pogledu v poštev staroavstrijski trgovski zakon. Po njem so dolžni voditi poslovne knjige in jih torej tudi kolkovati trgovci, ki so sodno protokolarirani, pa tudi vsi tisti, ki plačujejo obvezno protokolaracijo, določeni davci ne glede na to, ali je njihova trdka podpisana v trgovski register ali ne.

Obiskovalci švicarskega sejma Comptoir Suisse v Lozani bodo deležni v času od 7. do 23. septembra polovičnega popusta na železnih. Pol nastopijo lažke že 5. septembra. Hstek velja šest dni.

V kompenzacijski trgovini s Poljsko je Jugoslavija za Nemčijo in Združenimi državami tretja. Poljska je izvozila v kompenzaciji v prvih sedmih mesecih tega leta v Jugoslavijo blaga za 4,6 milij. zlotov.

Borze

Dne 20. avgusta.

Denar

Funt je nekoliko švatejši. — Goldinar in belgijski frank, dolar in italijanska lira so popustili. — V zasebnem kringu je šiling obrnil prejšnji tečaj. V Ljubljani 8,50—8,60, v Zagrebu 8,42—8,52, v Belgradu 8,35—8,45; funt v Ljubljani 235,55—235,15, v Zagrebu 232,70—234,30, v Belgradu 233,45—235,05; pezeta v Zagrebu 350 bl., v Belgradu 370 bl.

Ljubljana. Amsterdam 2951,01—2955,61, Berlin 1753,48—1767,36, Bruselj 733,82—738,88, Curih 1424,22—1431,29, London 215,98—218,03, Newyork 4311,81—4348,13, Pariz 288,57—290,01, Praga 180,76—181,86, Trst 356,11—359,19.

Promet na zagrebški borzi 377,720 Din. Curih, Belgrad 7, Pariz 20,265, London 15,215, Newyork 306,375, Bruselj 51,625, Milan 25,125, Madrid 42, Amsterdam 297,20, Berlin 123,30, Dunaj 57,75, Stockholm 78,45, Oslo 76,45, Kopenhagen 67,925, Praga 12,70, Varšava 57,85, Atene 2,80, Carigrad 2,47, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,70, Buenos-Aires 0,82.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% invest. pos. 81,50—83, agrarih 46,50—48, vojna škoda promptna 371,50—374, be-gluške obvl. 64—65, 8% Bler. pos. 80—81, 7% Bler. pos. 70—73, 7% pos. DHB 75—80.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 82—83, agrarih 46,50 bl., vojna škoda promptna 372—373, avg. 370—372, sept. okt., nov., dec. 370—372, be-gluške obvl. 64—65, 8% Bler. pos. 80,50—81,50, 7% Bler. pos. 71,50—72,50, 7% pos. DHB 75—80. — Delavce: Priv. agr. banka 233 den., Trboveljska 95—100, Izis 40 bl., Osj. sladk. tov. 120 bl.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 82 den., agrarih 46,75—47,50 (47,50), vojna škoda promptna 374—374 (373), dec. zaklj. 373, begl. obvl. 66,75—67,25 (67,66), 8% Bler. pos. 80,50—81,50 (81), 7% Bler. pos. 72,25—72,75 (72,25), 7% pos. DHB 75,25 den. — Delavce: Narodna banka 5850—5950, Priv. agr. banka 233—234 (233,50, 233).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica neizprem., oves bač., srem. in slav. novi 104—106, rž neizprema., ječmen bač., in srem. novi 64 kg 115—120, koruza neizprema., moka št. 8 97,50—102,50, fižol neizprema., otrobi bač., srem. in ban. v jul. vrebah 87,50—90, ludja 90—92,50. Tendence postojane. Promet srednji.

Sombor. Oves bač., novi 99—101, srem. in slav. 109—112, ječmen bač. in srem. novi 63—64 kg 110—115, bač. in srem. poletni 67—68 kg 130—135, baranj. poletni 67—68 kg 135—140, koruza bač. in srem. 90—92, otrobi bač. 86—88, fižol bač. uzanč. 240—260. Vse ostalo neizprema. Tendence mirna. Promet 36 vagonov.

Chicago. Pšenica maj 1936 89, sept. 85,75, dec. 87,625, koruza sept. 73,50, dec. 65,125, oves dec. 37,125.

Winnipeg. Pšenica avg. 81,50, dec. 83,50, jan. 83,50.

ZAHVALA. Ob težki izgubi, ki nas je zadela ob smrti preljubelega soprega in nadvse skrbnega očeta, starega očeta, strica in svaka, gospoda

Jakoba Trampuša

se najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki so nam s svojim so-cuvstvom pomagali lajšati bridke trenutke. Zlasti se zahvaljujemo več. duhovščini, gasilskemu društvu, Produktivni zadrugi ljubljanskih mizarjev Vič-Glince, Zvezi lesnih delavcev Ljubljana, kakor tudi vsem drugim njegovim stanovskim tovarišcem, ki so draga pokojnika spremlili v tako velikem številu. Posebna zahvala bodi tudi vsem tistim, ki so darovali vence in šopke.

Zalujoča rodbina Trampuš-Jager.

Jurko zaihti in vrže glavo na mizo.

»Mama — na rokah — — ste mu videli?«

Drugi dan sme Jurko izostati iz šole. Jasen novem-berski dan je. Jurko gre z materjo venkaj proti rib-niku in jo spet prosi, da bi smel postati franciskan. Da ne more drugače. Mati ga posluša tiho in žalostno, ne reče pa: ne.

Morala je svojega najmlajšega tako zgodaj izpustiti iz naročja; lako se je izoblikoval v njem tuj svet, ki ga ona ne more razumeti. Z drugimi svojimi otroki deli življenje in ljubav. Pri najmlajšem more le iz ve-like, nesebične materinske ljubezni slutiti, da mora njegova sreča imeti drugačno lice, kakor ga ima mastna služba in prisrčen zakon. Njegov oče je šel kot junak v smrt za domovino. O, ni da bi se bil moral boje-vati v prvih vrstah! Na ženo in otroke naj bi bil mislil! Tako je pač moral tudi ta dečko to — to nujno, da mora biti prost, da lahko stremi za nevidnimi dobrinami, po-dedovati od njega. Ne sme mu braniti. Saj bi ga tako ne mogla udružiti, prav tako ne, kakor ni mogoča udružiti ob varnem ognjišču svojega mrtvega junaka. Mora mu sicer s težkim srcem dovoliti, da odide, in se okleniti ostalih otrok.

Ko se s tesnim srcem spet okrenela proti domu, reče mati junaško:

»Ce meniš, da boš tako srečen, potem le ostani tukaj. To pa veš, da nam boš dobrodošel slednjo uro, če se morda premisliš.«

Jurko ji privije glavo ob ramo.

»Zahvalim se vam tisočkrat, draga mama,« zaše-peče hripavo.

S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najzibnejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjigarna.

Slovenska kuharica

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pečitna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mlad mož
išče službo v trgovini kot delavec za majhno plačo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10020. (a)

Prosim za službo
v pisarni ali k otrokom in v pomoč gospodinj. — Dovolila sem meščansko šolo z maturo in enoletni trgovski tečaj. Vešča sem tudi šivanja in glasovirja. Ker imam rada otroke — zato z veseljem sprejemam vzgojiteljsko mesto. — Anica Lužar, Maribor, Medvedova 10. (a)

Vajenci

Rabim vajenca
za mizarstvo obrt. Drni-kovič Andrej, Vič-Glince XVII/4. (v)

Službodobe

Postrežnico
in dopoldanske ure sprejem takoj. Gogala, Gregorčičeva 29-IV., vprašati od 1 do 2. (b)

Uradniška družina
išče služkinjo za vse, ki zna dobro kuhati, je zdrava, tiha in poštena. Nastop 1. septembra. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Snažna« št. 10028. (b)

30 dinarjev dnevno
in 30% provizije vam plačam izpočetka. — Stalno nameščenje. — Za inkaso manjših vsot na mestu in okoliščini iščemo marljivo osebo. Položiti je 200 Din. Ponudbe, na katere bomo brezpogojno odgovorili, je nasloviti z naslovljenimi kuvertami za odgovor in znamko za 25 par — na Publicitas, Zagreb, pod »41236«. (b)

Služkinjo
čisto, pošteno, ki zna kravo moliti — sprejem takoj v stalno službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10054. (b)

Dijaki

Dijaka (-injo)
nižje srednje šole sprejem na dobro hrano in stanovanje ter vestno nadzorstvo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10057. (D)

Posredovalnica
Novotny
naznanja cenj. staršem, da ima lepo izbiri stanovanj za dijake in diakinje. — Slaščičarna, Gosposvetska cesta 2. (D)

Stanovanja

Lepo opremljeno sobo
s posebnim vvhodom oddam. — Na ogled od 10. do 12. Poizve se v upravi »Slov.« pod št. 10039. (c)

Dvosobno stanovanje
s kopalnico oddam. — Na ogled od 10. do 12. Poizve se v upravi »Slov.« pod št. 10039. (c)

Na tisoče in tisoče ljudi
začne dan s kozarcem

Rogaške Slatine,

ki jim na izredno prijeten način poživijo delovanje notranjih organov, tako da se počutijo celi dan sveže!

Pouk

Christofov zavod
najstarejši, najbolj obiskovani enoletni trgovski tečaj, Ljubljana, znan po svojih odličnih uspehih, vpisuje avgusta in septembra dnevno na Domo-branski cesti 15. Izvrstne učne moči poučujejo poleg trgovskih predmetov slovensko in nemško stenografijo, nemščino, strojepisje itd. — Vpisnina 30 Din, mesečna šolnina 120 Din, reveži popust. — Zahtevajte brezplačne ponudbe. Zavod toplo priporočamo. (u)

Šolajte se doma!

Moderne jezike, trgovske predmete, stenografijo, strojepis itd nauči temeljito in hitro doma potom dopisovanja. Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg 2 II. Pišite po pošto. (u)

Denar

Posojila
na vložne knjižice date Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10

Posredujem
denar na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telefon 38-10. Pisarni odgovor 3 Din. (d)

5—10.000 Din posojila
v svrhu razširjenja obrta, nujno rabim. Nudim 20 do 30 odst. obresti. — Dopise pod »Polno jamstvo« št. 10053 upravi »Slov.« (d)

Knjižice
vseh zavodov kupim po najvišji ceni. — Sporočite zavod, znesek in ceno na naslov: Grašek Jože, zastopnik tt. »Financier«, Ljubljana, Gledališka 4. d

Kupimo

Puško dvocevko
v dobrem stanju, kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Hamerleska« 9979.

Manjše posestvo
kupim ali vzamem v najem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9874.

Hotel Hrv. Primorje
se ugodno proda ali zamenja za posestvo. — Pojasnila daje Posarič, Zagreb, Franoškova 18. p

Prodamo

Premog, drva
SLOVŠA
Kolezijska ulica 19. Telefon 39-34

Krušno moko

za črna domača kruha in koruzno moko za žgance, vedno svežo, dobite pri tvrdki Zorman, Ljubljana, Stari trg. Tel. 26-37.

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani.

Betonsko

in vse drugo železo, pločevino vseh vrst, trboveljski cement, vodovodne cevi, črpalke, štedilnike, peči, kotle, gonilna jermena, poljedelske stroje, kuhinjsko posodo, obrtniško orodje, okovje za po-hištno in vsakovrstno drugo železnino, čebelarke potrebščine, razstreljiva. Vam nudim po nizkih cenah. Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (I)

Lepa jabolka

že v zalogi — pri GOSPODARSKI ZVEZI Ljubljana, Tyrševa 29.

Telefon 2059

PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA. KOKS nudi
Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.

Otroški voziček

dobro ohranjen, skoro nov — poceni naprodaj. Rožna dolina cesta II. št. 24. (I)

Novo kislo zelje
prvovrstno, po brezkonkurenčni ceni, vsako množino dobavlja Homan, Sv. Petra c. 81. Tel. 35-39. (I)

Sveža jajca
zajamčena, zaboj 720 komadov 320 Din franko voznina vsaka železniška postaja — razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (I)

Parni kotel
stoječ, 8 m² kurilne površine, in avtomatična sesaljška za vodnjak, poceni naprodaj. Adolf Bernhard, Maribor, Aleksandrova 5.

1 kozarec

„PERICE“

za en škaif vode zadostuje, da bo Vaš pod lep in bel! Steklenica samo Din 4.—. Dobi se pri Vašem trgovcu ali naravnost pri glavni zalogi

R. HAFNER
Ljubljana VII.
Celovška cesta 61

Ia. sveže češplje

kg 3.25 Din, košare 40 kg franko vsaka postaja — razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (I)

Za šolarje

dobre in cenene obleke — si nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14. (I)

Za dečke za šolo

nudi veliko izbiri trpežnih štajerskih blač, suk-njičev, majic, srajč, pletenih jopic, nahrbtnikov, šolskih torbic itd. — po najnižjih cenah F. I. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. (I)

Linhartova sušilnica

za hmelj, 12 kvadratov, v dobrem stanju, poceni naprodaj. Prodaj tudi 30 vreč. Ponudbe upr. »Sl.« pod št. 10030. (I)

Obrt

Entel - ažur - plise
izvrši ekspres — Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukel. (I)

Damske in moške

obleke, plašče itd., vam očisti po zelo ugodnih cenah Čuček, Kolodvorska 23. (I)

KATALOG

JE GOTOV!

Pričeli smo z razpošiljanjem kataloga svojim odjemalcem izven Zagreba. V nekaj dneh ga bodo imeli vsi naši odjemalci. Njim ni treba, da ga zahtevajo, ker ga dobe avtomatično. V koliko kateri odjemalec cenika ne bi dobil

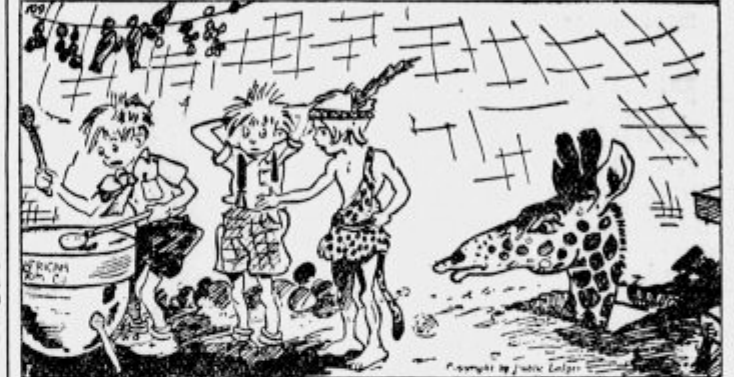
do 23. avgusta,
naj nam javi z dopisnico in mi ga bomo takoj poslali. Vsi oni pa, ki še ne vedo, kako poceni in ugodno se kupuje po našem ceniku, naj še danes zahtevajo z dopisnico

brezplačni katalog za jesen

od trg. in odpr. hiše
Kastner & Ohler
Zagreb.

Tinčkove in Tončkove prigode

108.
Gost z dolgim vratom se predstavi.

Primožek je začuden gledal Tinčka in ni mogel razumeti, čemu s takšno vneto tole po bobnu. Tonček mu je pojasnil: »Veš, Tinček telegrafira tvojemu očetu, da sva te našla. Pa je oče gotovo že tako daleč na morju, da Tinčkovega brzojava ne more več slišati.« Medtem, ko se je Tinček zastoj trudil, da bi dobil brzozavno zvezo s Primožkovim očetom, kapitanom Mrharjem, in je tolkel po bobnu, kakor da ga hoče razbiti na drobne kose, se je zgodilo nekaj čudovitega. Skozi odprtino na tleh je zdajci pokukala v notranjščino »nebotičnik« glava radovedne žirafe.

Primožek je zaslišal sumljivi šum, obrnil se je in zakričal na ves glas: »Na pomoč! Žirafa se je ujela z glavo v odprtino. Kar koj bomo s kletko vred ležali na zemlji, če bo tako stresala z glavo.« Tonček se je od strahu prekučnil vznok, Tinčku pa je tolkač padel iz rok, nato pa se je še sam zvalil čez boben.

Gostilničarji,

ako hočete biti res zadovoljni — kupite trpežne, solidne in lepe stole tovarne **Remec-Co, Duplica - Kamnik.**

+

V svoji najlepši življenjski dobi nas je zapustil, previden s svetotajstvi, po kratkem trpljenju, dne 20. avgusta 1935, naš srčno ljubljeni, nepozabni sin, brat, gospod

Nezmeškal Viljem

cand. med.

Pogreb predražege pokojnika bo v četrtek, dne 22. avgusta okrog 15. ure popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnišnice. Maribor, dne 20. avgusta 1935.

Globoko žalujoči:
Josip in Alojzija Nezmeškal, starši;
Pepl, brat; Černič Ruža, zaročenka;
ostalo sorodstvo.

+

Vsemogočni je poklical danes ob pol desetih k sebi po večno plačilo po dolgi in težki bolezni, previdenega s svetimi zakramenti, v starosti 74 let, našega ljubljenege očeta, ozir. starega očeta in tasta, gospoda

Petra Magerla

mestnega industrijalca, graščaka, bivšega župana občine Pekel, častnega člana prostovoljnega gasilskega društva v Peklu i. t. d.

Vse svoje delovanje je posvetil družini. Njegova izguba je nenadomestljiva. Pogreb bo v četrtek 22. avgusta ob 16 v rodbinsko grobnico pokopališča v Poljčanah. Sveta maša zadušnica se bo brala v petek, dne 23. avgusta ob sedmih v župni cerkvi Sv. Križa v Poljčanah. Pekel-grad Viltuš, dne 20. avgusta 1935.

Karel, sin, Mici, hčerka, Adela in Magda, vnukinja.